

एक वर्षमै.....

महिला खोजतलास शाखाको तथ्यांकअनुसार मोबाइल चोरी भएको उजुरी गर्नेमध्ये अधिकांश महिला छन् । ‘ महिलाहरुले खल्लीभन्दा लामो मोबाइल बोक्ने गरेका छन्,’ जिल्ला प्रहरी परिसर, काठमाडौंका एक अधिकृत भन्छन्, ‘सोही कारण पनि महिलाको मोबाइल धेरै हराउने गरेको छ ।’

जिल्ला प्रहरी परिसर, काठमाडौंका एसपी सीताराम रिजालका अनुसार, कतिपय अवस्थामा बाटो हिँड्दा हिँड्दै कहिले सार्वजनिक सवार साधनमा चढ्दा र कहिले बैंक, पार्क, अस्पताललगायत स्थानमा बसेकै बेलासमेत मोबाइल चोरी हुने गरेको छ । उनका अनुसार, आर्थिक अवस्था कमजोर भएकाहरुले सहजै पैसा कमाउने उद्देश्यले पनि चोरी गर्ने गरेका छन् । ‘ पहिले-पहिले पकेट काटिन्थ्यो । पर्स चोरिन्थ्यो । तर, अहिले मान्छेले पर्समा पैसा बोक्न

छाडिसके’, उनी भनछन्, ‘ अहिले एक व्यक्तिको पर्स चोर्दा पाँच सय रुपैयाँ भेटिएला । तर, फोन त सबैले मर्हंगो बोक्छन् । त्यो बेच्दा कम्तिमा पनि पाँच हजार त आउँछ, त्यसैले मोबाइल चोरी बढेको छ ।’

अघिल्लो आर्थिक वर्षमा चोरिएको मोबाइल फेला पर्ने दर ५ प्रतिशत भएपछि अहिले बढेर १० प्रतिशतमा पुगेको उनी बताउँछन् । यद्यपि, त्यो सन्तोषजनक नभएको उनी स्वीकार्छन् ।

मोबाइल भेटिन्छन्, चोर भेटिँदैनन् कतिपय मोबाइल आईएमईआई नम्बर ट्रेस गरेर भेटिने गरेका छन् । तर, मोबाइल चोरी गर्ने व्यक्ति भने कम्ै पक्राउ पर्छन् ।

प्रहरी अधिकृतहरुका अनुसार, मोबाइल चोरी हुनेवित्तिकै पहिले पीडित आफैँले खोजी गर्छन् । अर्को दिन प्रहरीमा पुग्छन् । त्यहाँ आईएमईआई नम्बर र अन्य विवरण टिपाएपछि ट्रेस गर्ने अनुमति लिन खोजतलास शाखामा आईएमईआई नम्बर

रजिस्टर गरिन्छ । र, अदालतमा त्यो नम्बर पठाइन्छ ।

अहिले सिधै टेलिकमको वेवसाइटमा रहेको मोबाइल ट्याकिड प्रणालीमा पनि रजिष्टर गरिन्छ । त्यसबाट मोबाइलमा नयाँ सीम हालेको पाइए सम्बन्धित व्यक्तिको मोबाइलमा डिटेल जान्छ ।

त्यसरी प्राप्त हुने नम्बरमा अदालतबाट अनुमति लिएर प्रहरीले कल डिटेल रेकर्ड (सीडीआर) र लोकेशन निकाल्छ । त्यसपछि मोबाइल चोरी गरेको व्यक्तिसम्म पुग्छ । तर, प्रहरी अधिकृतहरुका अनुसार, यसरी मोबाइलसम्म पुग्दा अधिकांश घटनामा सम्बन्धित चोरसम्म प्रहरी पुग्दैन । ‘मोबाइल ट्रेस गरेर त्यहाँ पुग्दा उसले चोरी गरेको व्यक्तिबाट सस्तोमा किनेको खुल्छ, फेसबुकको मार्केट प्लेस लगायतबाट चोरीको मोबाइल बिक्री गर्ने गरिएको पाइएको छ,’ मोबाइल खोजतलास शाखाका एक अधिकृत भन्छन्, ‘त्यसपछि सम्बन्धित चोरसम्म पुग्ने गाह्रो हुन्छ ।’

चोरीका मोबाइल

सीमापारि

खोतलास शाखामा कार्यरत प्रहरीहरुका अनुसार केही वर्ष अधिसम्म भारतको बिहारमा लगेर चोरीका मोबाइल बिक्री हुने गरेका थिए । सस्तोमा पाउने लोभमा त्यस्ता मोबाइल खरिद गर्ने व्यक्तिको ओइरो लाग्थ्यो । तीमध्ये ५० प्रतिशत नेपाली नै हुने गरेको प्रहरीको भनाइ छ ।

मोबाइल खरिद गरेपछि नेपाली सिमकार्ड प्रयोग हुनेवित्तिकै प्रहरीको फन्दामा मोबाइल खरिदकर्ता पर्छन् । र, पीडितले हराएको मोबाइल फोन प्राप्त गर्छन् । तर, अहिले मोबाइल चोरको प्रवृत्ति फेरिँदै गएको प्रहरीको भनाइ छ ।

एक प्रहरी अधिकृत भन्छन्, ‘अहिले नेपालका मोबाइल फोनहरु सीधै दिल्ली पुग्ने गरेको देखिन्छ, जसले गर्दा भेटिने संख्या कम भएको हो ।’ कतिपय घटनामा मोबाइलको पाटपुर्जा निकालेर समेत बिक्री गर्ने गरेको पाइएको काठमाडौं प्रहरीका एसपी सीताराम रिजाल बताउँछन् ।

पश्चिमाहरुको नजरमा तानाशाह मानिने किम जोङले कुन स्मार्टफोन चलाउँछन् ?

एजेन्सी । उत्तर कोरियाका नेता किम जोङ उन सधैं कुनै न कुनै मुद्दालाई लिएर चर्चामा आइरहने व्यक्तित्व हुन । अझ पश्चिमा शक्तिहरुको नजरमा उत्तर कोरियाको बन्द समाजको बारेमा चर्चा र चासो लिइरहने प्रवृत्तिका कारण पनि नेता उनको विषयमा पश्चिमाहरुको बढी नै चासो रहने गरेको छ । उनी आफ्नो विलक्षणता र निर्दयताका लागि विश्वभर प्रसिद्ध छन् । मानिसहरुको मनमा सधैं एउटा प्रश्न उब्जिएको छ कि किम जोङ उनको दैनिक जीवन कसरी बिताउँछन् ? तिनीहरू कुन चीजहरू प्रयोग गर्छन्, विशेष गरी ग्याजेटहरू ? किम जोङ उनले कुन कम्पनीको मोबाइल चलाउँछन् भन्ने जान्न पनि धेरैलाई उत्सुकता छ । यस निर्दयी तानाशाहले प्रयोग गरेको स्मार्टफोनको रहस्य भर्खरै खुलासा भएको पश्चिमा संचार माध्यमले दावी गरेको छ । उत्तर कोरियाको सरकारले जारी गरेको तस्विरमा किम जोङ उनले सामसुङ जेड फ्लिप वा हुवावे पकेट एस फोन प्रयोग गरेको खुलासा भएको छ ।

बुधवार उत्तर कोरियाले ह्वासोङ-१८ अन्तरमहादेशीय व्यालेस्टिक मिसाइल प्रक्षेपण गरेको थियो । उत्तर कोरियाको अधिकारिक पत्रिका रोडोङ सिनमुनले यो प्रक्षेपणको तस्विर जारी गरेको छ । यो तस्विरमा किम जोङ उन कुर्सीमा बसिरहेका छन् । कालो रंगको कभर फोल्ड गर्न मिल्ने फोन अगाडिको टेबलमा राखिएको छ । फोन सिल्भर कलरको छ । यो क्लकगलन न्विविध थ श्फिड र जगबध्भण एयअपभत व जस्तो देखिन्छ ।

फोन कहाँबाट आयो ? उत्तर कोरियामाथि संयुक्त राष्ट्र संघको प्रतिबन्धका कारण किम जोङले ती इलेक्ट्रोनिक्स उत्पादनहरू आयात-निर्यात गर्न सक्दैनन् । दक्षिण कोरियाको एउटा अखबारले किम जोङसँग सामसुङ वा हुवावेको फोन छ कि छैन भन्ने प्रश्न उठाएको छ । उत्तर कोरियामा स्मार्टफोनहरू अवैध रूपमा चीनबाट आउने गरेको अखबारले जनाएको छ । किम जोङ उन ग्याजेट्स धेरै मन पराउँछन् । विगतमा पनि उनी आइप्याड र म्याकबुकलगायत एप्पलका धेरै ग्याजेटहरूसँग देखिएका छन् ।

एचटिसीको स्मार्टफोन पहिलो हातमा देखाइएको थियो केही वर्षअघि किम जोङ नजिक देखिएको स्मार्टफोनलाई लिएर निकै बहस भएको थियो । किमसँग देखिएको स्मार्टफोनबारे केही व्यक्तिले सामसुङलाई बताएपछि सामसुङले कडा प्रतिक्रिया दिएको थियो । उत्तर कोरियाली तानाशाहसँग देखिएको फोन उनले बनाएको होइन भन्ने कुरामा शतप्रतिशत पक्का रहेको कम्पनीले जनाएको छ । अर्कोतर्फ, एचटीसी आफ्ना प्रत्येक ग्राहकलाई सेवा प्रदान गर्न प्रतिबद्ध रहेको भन्दै यस विवादबाट पछि हटेको थियो ।

पाकिस्तानमा १५० वर्ष पुरानो हिन्दु मन्दिर भत्काइयो

एजेन्सी । पाकिस्तानको सिन्ध प्रान्तको राजधानी कराँचीमा रहेको १५० वर्ष पुरानो हिन्दू मन्दिरलाई पुरानो र खतरनाक संरचना भन्दै भत्काइएको छ । मन्दिर भत्किए पछि सो क्षेत्रमा बसोबास गर्ने हिन्दु समुदायका मानिसहरू समस्यामा परेका छन् कराँचीको सोल्जर बजारमा रहेको मारी माताको मन्दिरलाई शुक्रबार राति प्रहरीको ठूलो उपस्थितिमा बुलडोजरको सहायताले भत्काइएको थियो। यस क्षेत्रका हिन्दू मन्दिरहरूको हेरचाह गर्ने रामनाथ मिश्र महाराजले मन्दिर भत्काउने बारेमा आफूहरूलाई कुनै जानकारी नदिइएको बताए ।

अधिकारीले मन्दिरको बाहिरी पर्खाल र मुख्य गेटलाई अक्षुण्ण राख्दा भित्रको सम्पूर्ण संरचना भत्काएको मिश्रले बताए । उनले करिब डेढ सय वर्षअघि मन्दिर निर्माण भएको र मन्दिरको आँगनमा खजाना गाडिएको बताए । स्थानीय प्रहरी चौकीका एक वरिष्ठ प्रहरी अधिकारीले मन्दिरलाई अधिकारीहरूले खतरनाक संरचना घोषणा गरेकाले भत्काइएको बताए। उनले मन्दिर कराँचीको मद्रासी हिन्दू समुदायले सञ्चालन गरेको र संरचना निकै पुरानो र खतरनाक भएकोमा उनीहरु सहमत भएको बताए मन्दिर व्यवस्थापनले भारी हृदयले देवताका मूर्तिहरूलाई सानो कोठामा सारेका छन्, ती अधिकारीले भने।

हिन्दू समुदायका स्थानीय नेता रमेशले मन्दिरको जग्गा किर्ते कागजपत्रका आधारमा ‘डेभलपर’लाई बिक्री गरेको भन्दै केही समयदेखि मन्दिर व्यवस्थापनलाई परिसर खाली गर्न दबाव परेको बताए ।

उनले मन्दिरको जग्गामा ‘डेभलपर’ले व्यावसायिक भवन बनाउन चाहेको बताए । हिन्दू समुदायले पाकिस्तान हिन्दु परिषद, सिन्धका मुख्यमन्त्री सैयद मुराद अली शाह र सिन्ध प्रहरी महानिरीक्षकलाई यस विषयमा तत्काल ध्यानाकर्षण गर्न अपील गरेका छन्।

डोलेश्वरमा श्रावणी मेलासँगै मुलद्वारको उद्घाटन

भक्तपुर । सूर्यविनायक नगरपालिका-८ सिपाडोलमा रहेको प्रसिद्ध डोलेश्वर महादेव मन्दिरमा श्रावण १ वाट ३८ दिने श्रावणी मेला सुरु भएको छ । भदौ ६ गतेसम्म चल्ने मेलामा स्थानीय पौखेलस्थित चन्द्रविनायक मन्दिरबाट कलश यात्राको सुरु गरि मन्दिरमा आएर समापन गरि मेलाको शुभारम्भ गरिएको थियो ।

कलश यात्रासँगै डोलेश्वर महादेव मन्दिरको मुलद्वारको सूर्यविनायक नगरपालिकाका प्रमुख वासुदेव थापाले उद्घाटन गरेका थिए । सूर्यविनायक नगरपालिकाको ६८ लाख रुपैयाको लागतमा निर्माण भएको डोलेश्वर मन्दिरको मुलद्वारको उद्घाटन गर्दै नगरप्रमुख थापाले सूर्यविनायक नगरपालिका क्षेत्रको मात्र नभई राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय क्षेत्रमा डोलेश्वरको चर्चाले यहाँको पहिचान बढाएको बताए ।

उनले सूर्यविनायक नगरपालिकामा रहेको शिवालयहरु धार्मिक पर्यटकीय क्षेत्रको रुपमा विकास गर्न नगरपालिकाले शिव सर्किट निर्माण गरिरहेको जानकारी दिए । सूर्यविनायक नगर क्षेत्र आफैमा एक आकर्षक पर्यटकीय क्षेत्र भएको चर्चा गर्दै उनले यहाँको शिवालयहरूलाई समेटेर एकै दिनमा १ देखि १० वडासम्म रहेको शिवमन्दिरहरूमा घुम्न सकिने गरि रुट तय गर्दै नगरपालिकाले शिव सर्किटको निर्माण गरेको बताए ।

यसले सूर्यविनायकलाई विश्वभर चिनाउन, धार्मिक पर्यटनको विकास गर्न र यहाँको आयस्तर उकास्न ठूलो टेवा पुर्याउने बताए । नगरपालिकाले यहाँको

विकासमा थप बजेट विनियोजन गर्दै जाने पनि जानकारी दिए ।

कार्यक्रममा नगरपालिकाको उपप्रमुख सरिता भट्टराई तिमिल्सिनाले सूर्यविनायक नगरपालिकामा डोलेश्वर लगायत यहाँ रहेको आशापुरी, अनन्तलिङ्गेश्वर, सुवर्णेश्वर, नन्दिकेश्वर, लटरम्बेश्वरलगायतका प्रसिद्ध शिवालयहरु रहेकाले यस क्षेत्रलाई नगरपालिकाले धार्मिक पर्यटकीय क्षेत्रको विकासको रुपमा अगाडि बढाएको बताए । कार्यक्रममा सूर्यविनायक नगरपालिका-८ का वडाअध्यक्ष पुष्पराज बस्नेतले श्रावणी मेलामा शान्ति सुरक्षाका लागि सुरक्षाकर्मी परिचालन गरिएको बताउँदै दर्शनार्थीको आवतजावतका लागि यातायातको सहज व्यवस्था गरिएको जानकारी दिए । उनले डोलेश्वर लगायत यहाँका शिवालयहरूमा दर्शनार्थीको भीड लागेकाले सबै क्षेत्रमा सुरक्षाको व्यवस्था मिलाइएको बताए।

अडोलेश्वरमा दर्शनार्थीको भीड लागेको डोलेश्वर महादेव मन्दिर संरक्षण तथा विकास समितिका अध्यक्ष धर्मराज बस्नेतले जानकारी दिए । साउने संक्रान्ति तथा सोमबारे औशीसमेत परेकाले पनि दर्शनार्थीको भीड लागेको हो । मेला भर्न आएका दर्शनार्थीलाई आधा घण्टामै दर्शन गर्ने गरि व्यवस्था गरिएको र स्वयंसेवक परिचालन गरिएको उनले बताए ।

डोलेश्वरमा ३८ दिने मेला अवधीभर करिब दुई लाख स्वदेशी तथा इण्डियन पर्यटकको आगमन हुने अनुमान गरिएको जानकारी दिँदै समितिका अध्यक्ष बस्नेतले श्रावणी मेलामा शनिवार र सोमवार

दर्शनार्थीको अत्याधिक घुईचो हुने भएपनि ती दिनमा लाइन बसेको एकघण्टा भित्र दर्शन एवं पूजा गरिसक्ने गरि व्यवस्थापन मिलाइएको जानकारी दिए ।

उनले विगतका वर्षहरूमा धर्मावलम्बीहरुबाट संकलन भएको भेटी तथा चन्दाबाट श्रावणी मेलामा खर्च कटाएर करिब ५० लाख वचत गर्दै आएकोमा अहिले इण्डियन पर्यटकको समेत आगमन बढेकाले यसवर्ष भेटी तथा चन्दा गरेर एक करोड २५ लाख संकलन हुने अपेक्षा गरिएको अध्यक्ष बस्नेतले बताए ।

मन्दिरमा पञ्चस्नान गर्ने दर्शनार्थीको हकमा भने पञ्चस्नानका सामग्रीहरुको रु. ११ सय रुपैयाको रसिद काटेर मन्दिरको पूर्वी ढोकाबाट दर्शन गर्न सक्ने व्यवस्था गरिएको समितिका महासचिव हरिशरण बस्नेतले जानकारी दिए ।

मेलामा २ गतेदेखि ८ गतेसम्म पण्डित जनार्दन पौडेलबाट शिव पुराण कथा वाचन, ९ गतेदेखि १५ गतेसम्म पण्डित उद्धव नारायण बास्कोटा शास्त्रीबाट पुरुषोत्तम महात्म्य वाचन, १६ गतेदेखि २२ गतेसम्म पण्डित राघव अर्यालबाट श्रीमद् भागवत महापुराण वाचन, २३ गतेदेखि २७ गतेसम्म पण्डित बालकृष्ण अर्यालबाट विभिन्न धार्मिक प्रवचन, २८ गतेदेखि भदौ ५ गतेसम्म विभिन्न गुरुहरुबाट धार्मिक प्रवचनका साथै कलाकारहरुबाट भजन किर्तन हुने पनि कार्यक्रममा जानकारी गराएको छ । २०६६ साल भदौमा यस मन्दिरलाई केदारनाथको शीर घोषणा गरेको दिनको अवसरमा भदौ ६ गते विशेष कार्यक्रमका साथ मेलाको समापन गरिने छ ।

डोलेश्वर महादेवलाई वि. सं. २०६६ भाद्र ६ गते केदारनाथको शिर भएको घोषणा गरिएको थियो । सोही अवसरमा प्रत्येक वर्ष भदौ ६ गते डोलेश्वरको विशेष पुजाका साथै विविध कार्यक्रम र श्रावणी मेलाको समापन समारोह हुँदै आएको छ ।

त्यसैगरि सिपाडोलकै प्रसिद्ध आशापुरी महादेव मन्दिरमा पनि बिहानैदेखि दर्शनार्थीको भीड लागेको छ । मनोकांक्षा पुरा गर्ने मन्दिरको रुपमा लिइने यस मन्दिरमा दर्शन एवं पुजा गर्न दर्शनार्थीका भीड लागेको छ । त्यसैगरि दत्तात्रय मन्दिरमा पनि दर्शनार्थीको भीड लागेको छ । भक्तपुरका गुप्तेश्वर, सोमलिङ्गेश्वर, अनन्तलिङ्गेश्वर, नन्दिकेश्वर, लटरम्बेश्वर, सुवर्णेश्वर, कैलाशेश्वर, चरखण्डीश्वरलगायतका मन्दिरमा भव्य मेला लागेको छ ।

बिश्वबिनायक साकोसद्वारा दुर्घटना बिमा रकम हस्तान्तरण

मध्यपुर थिमि । प्रजापतिको गत वैशाखको सदस्यहरुको आर्थिक तथा सामाजिक गतिविधिप्रति पुर्णरूपमा जिम्मेवारी रहेको बिश्वबिनायक बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लि. मध्यपुर थिमिले आफ्ना सदस्यहरुलाई दुर्घटना बिमाको रकम हस्तान्तरण गरेको छ । संस्थाका सदस्य रामशरण

संस्थाको स्थापनासँगै आर्थिक तथा सामाजिक उत्तरदायित्व भित्र पर्ने विभिन्न गतिविधिहरु सञ्चालन गर्दै आईरहेको संस्थामा हाल ७ सय ९० जना सदस्यहरु रहेको जानकारी दिए ।

संस्थाले आफ्ना सदस्यहरुलाई भवितव्यमा हुने घटनापछिको समस्यालाई मध्यनजर गर्दै शिखर ईन्सुरेन्स मार्फत संस्थाले आफ्ना सदस्यहरुलाई नियमित बचतमा न्युनतम १२ हजार देखि २३ हजार ९ सय ९९ रुपैयाँसम्मका बचतकर्ताहरुको ५० हजार सम्मको र २४ हजारदेखि

माथिका नियमित बचतकर्ता सदस्यहरुको १ लाख रुपैयाँसम्मको दुर्घटना बिमाको सुविधा प्रदान गरेको संस्थाका कोषाध्यक्ष राजेन्द्रबिक्रम प्रजापतिले जानकारी दिए ।

संस्था आफैले सदस्यहरुको प्रिमियम तिर्दै आएको बताउँदै कोषाध्यक्ष प्रजापतिले नियमित बचतकर्ता सदस्यहरुको हितलाई मध्यनजर गर्दै बिमाको रकम बढाउने तर्फ संस्था अघि बढेको समेत जानकारी दिए । उनले आगामी दिनमा सदस्यहरुको हितको लागि ऋणी सदस्यहरुले लगेको ऋणको समेत बिमा गर्दै जाने योजना रहेको बताए ।

“चमक” हराउँदै गएको चित्रपुर !

भक्तपुर । जिल्लाको दक्षिण क्षेत्रमा अर्थात मध्यपुर थिमिबाट पनि दक्षिणमा रहेको तत्कालिन दधिकोटमा अवस्थित इतिहासको कालखण्डमा कुनै बेला यो ठाउँको नाउँ चोपू दय् भन्ने थियो भने यो ठाउँ कहिले विजयपुरले कहलियो, कहिले भने चोरपुरले बदनाम भयो । तर अहिले भने यो ठाउँ चित्रपुर नामले परिचित छ । साथै यो स्थान लोकल चिउराको लागिसमेत परिचित रहेको छ ।

मल्लकालीन शैलीको बस्ती मानिने, तनहुँको बन्दीपुर बजारको झल्को दिने यो बस्ती २०७२ को भूकम्पपछि बदलिएको छ । पहिला मल्लकालीन शैलीका घरहरुको ठाउँमा अहिले कङ्क्रिटका भवन ठडिएका छन् । २०७२ सालभन्दा अघिसम्म चित्रपुरको विशाल बस्तीको मध्य भागको भुईँ रातो इट्टा बिछ्याएको थियो । तर अहिले भने ढुङ्गा बिछ्याएको छ ।

२०७२ सालको भूकम्पसँगै यहाँको बस्तीका भवन, घर बनाउने शैलीमा आएको परिवर्तनले चित्रपुरको चमक हराएको चित्रपुर हेर्न, डुल्ल आउनेहरुले मात्र अनुभव गरेका छैनन, त्यहीका स्थानीयले पनि त्यसको अनुभव गरेका छन् ।

‘भूकम्पपछि यहाँको बस्तीमा ईँटा, माटो, काठले बनेका घरको सट्टा गिट्टी, बालुवा, सिमेन्ट, रडले घरहरु वन्न थाले, यसले पहिलाको जस्तो सौन्दर्य कहाँ दिएको

छ र ? अहिले त बस्ती नै टाटेपाटे देखिएको छ,’ स्थानीय भनाई रहेकोछ ।सो स्थानका स्थानीयले चित्रपुरको सौन्दर्य, ऐतिहासिकतालाई विसँदा चित्रपुर आधुनिक बन्ने रहरले कुरूप बन्दै गएको पनि स्थानीयले अनुभव गरको छ ।

यस्तै सो स्थानमा पछिल्लो समय दोहोर्‍याएर पुगेकी आर्किटेक्ट सिर्जना प्रजापति पनि चित्रपुरमा बस्ती विकासको अवस्थाबाट सन्तुष्ट छैनन् । ‘पहिला जुन बस्तीको जुन चित्र मनमा थियो, त्यो चित्र अहिले फोटोमा मात्र देख्न सकिने भएको छ, चित्रपुरले मौलिकता गुमाउँदै छ,’ उनले भनिन् ।

यसो भनीरहँदा धन्न् त्यो ऐतिहासिक बस्तीभित्र सहरमाझैँ सवारी साधनको कोलाहल भने छैन, ठाउँ खुल्ला भएकाले मन आनन्द छ । त्यति पनि बाँकी नभए’त ।

हाल सूर्यविनायक नगरपालिका वडा नम्बर ४ भित्रको यो प्राचीन बस्ती चित्रप्पुरको छुट्टै इतिहास छ ।

अनलाइनका सञ्चालकलाई प्रेस काउन्सिलको अभिमुखीकरण

भक्तपुर । प्रेस काउन्सिल नेपालका अध्यक्ष बालकृष्ण बस्नेतले सञ्चार क्षेत्रलाई मर्यादित र विश्वासयोग्य बनाउन सम्पादक र सञ्चालक दुवैको उत्तिकै भूमिका रहने बताएको छ । काउन्सिलद्वारा आइतबार आयोजित पत्रकार आचारसंहिता अभिमुखीकरण कार्यक्रममा उनले मिडियाका सञ्चालक तथा सम्पादकहरुले आचारसंहिताबारे जानकारी रहन आग्रह गर्दै काउन्सिलले उपत्यकाका अनलाइन सञ्चारमाध्यमका सम्पादक/सञ्चालकलाई आचारसंहिताबारे जानकारी दिलाउने उद्देश्यका साथ आयोजना गरेको बताए ।

प्रेस काउन्सिल नेपालका

सदस्य रामप्रसाद दाहालले पत्रकार, श्रमजीवी पत्रकार हरूको प्राप्त गर्ने सेवा सुविधा, यसका ऐन कानुनका बारेमा जानकारी दिँदै राजनैतिक तथा सामाजिक परिवेशकै कारण पत्रकारहरु असुरक्षित बन्दै गइरहेको परिप्रेक्ष्यमा समाचार लेख्नुपूर्व केकस्ता समाचार सामग्री लेख्न हुने/नहुनेबारे पत्रकार स्वयंले विचार पुर्‍याउनुपर्ने धारणा राखेका थिए ।

प्रेस काउन्सिल नेपालका सदस्य दिपक पाण्डेले रहर र लहैलहैले मात्र असल पत्रकार बन्न नसकिने हुँदा कम्तीमा पनि बुझेर केही सिकेर मात्र पत्रकारिता क्षेत्रमा लागिएको खण्डमा यस क्षेत्रमा टिक्न र

बिक्न सकिने सुझाव दिए । प्रेस काउन्सिल नेपालका मुख्य अधिकृत भविन्द्र भुसालले हरेक पत्रकारले पत्रकार आचारसंहिता र निर्देशिकाबारे जानकारी राख्नुपर्ने बताउँदै पत्रकार आचारसंहिता र निर्देशिका पालना गर्नुपर्ने बताउँदै उनले आचारसंहिता उल्लंघनका कतिपय घटनाहरुबारे प्रस्तुति समेत दिएको थियो ।

दोस्रो चरणको छलफलमा गडुस मिडियाका सञ्चालक मनोज राईले पत्रकार सुरक्षा थ्रेट र सञ्चालकहरुले पत्रकार र सरकारी संयन्त्रबाट भोग्नेपरेका समस्याका बारेमा, नागरिक सेवा डटकमकी सम्पादक कान्ति

न्यौपानेले पत्रकारले उठाइएका नागरिकका मुद्दाहरुका बारेमा, लालिगुराँस डटकमकी सम्पादक तथा ख मिडियाकी सञ्चालक सम्फना पौडेलले महिला पत्रकारहरुको समस्या र चुनौतिका बारेमा जिज्ञासा राखेको थियो ।

उनीहरुको जिज्ञासालाई बोर्ड सदस्यद्वय रामप्रसाद दाहाल र दीपक पाण्डे, मुख्य अधिकृत भविन्द्र भुसालले काउन्सिलका बारेमा जानकारी दिएको थियो ।

कार्यक्रममा विभिन्न अनलाइन मिडियासम्बद्ध संस्थाका सम्पादक/सञ्चालक तथा प्रेस काउन्सिल नेपालका विज्ञ समूह तथा कर्मचारीको सहभागिता रहेको थियो ।

स्मार्टफोनले बर्बाद पाउँछ बाल्यकाल र युवावस्था !

एजेन्सी । स्मार्टफोनको लतः आजकल स्मार्टफोन हरेक मानिसको हातमा उपलब्ध छ । मोबाइलमा रिल, तस्विर र गेमिङको लतमा युवा मात्रै होइन बालबालिका पनि फसेका छन् । हरेक घरमा साना केटाकेटीहरु अभिभावकको फोन लिएर गेम र भिडियो हेर्न थाल्छन् । प्रायः आमाबाबुले पनि बच्चाहरुलाई खुवाउन वा रोएको बच्चालाई शान्त पार्न तुरुन्तै मोबाइल दिने गर्दछ । बालबालिकालाई मनोरञ्जन दिने सबैभन्दा राम्रो माध्यम मोबाइललाई अभिभावकहरुले मान्न थाले पनि यसको लत भने हानीकारक बन्दैछ ।

स्मार्टफोनको अत्याधिक प्रयोगले बालबालिकाको शारीरिक र मानसिक स्वास्थ्यलाई बिगार्ने निश्चित त निश्चित छ । साथै यसको अत्याधिक प्रयोगले बालबालिकाको वृत्ति विकासामासमेत असर पारिरहेको छ । विश्वको अग्रणी स्मार्टफोन निर्माता कम्पनीका शीर्ष अधिकारी आफैले मोबाइललाई बालबालिकाका लागि घातक भनेका छन् । शाओमी कर्पका पूर्व ग्लोबल हेड मनु कुमार जैनले बालबालिकाले स्मार्टफोनको अत्याधिक प्रयोगमा चिन्ता व्यक्त गरेका छन् ।

स्मार्टफोन प्रयोगको बारेमा चकित पार्ने रिपोर्ट मनु जैनले बच्चाहरुमा मोबाइल लत बारे गरिएका एक अध्ययनले स्मार्टफोन प्रयोग गरेको केही वर्षपछि मानिस कसरी कमजोर मानसिक स्वास्थ्यको सिकार हुन सक्छ भन्ने कुरा बताइएको थियो । लिंकडइन पोष्टमा उनले लेखे, “अभिभावकहरु, हाम्रा बच्चाहरुको मानसिक स्वास्थ्यमा प्रारम्भिक स्मार्टफोन र ट्याब्लेट एक्सपोजरको खतरनाक प्रभावको बारेमा कुरा गरौं ।“ उनले बालबालिकाको मानसिक स्वास्थ्य जोगाउनु अभिभावकको रुपमा हाम्रो दायित्व भएको बताए । साना बच्चाहरुमा धेरै स्क्रिन समयले गम्भीर परिणामहरु निम्त्याउन सक्छ । याद गर्नुहोस् कि उनीहरुको बाल्यकाल अमूल्य छ र उनीहरुलाई उज्ज्वल र स्वस्थ भविष्यको लागि सर्वोत्तम सम्भव आधार प्रदान गर्नु हाम्रो कर्तव्य हो ।

मोबाइलको लगातार प्रयोगले मानसिक स्वास्थ्यमा असर गर्छ

Sapient Labs ले गरेको नयाँ विश्वव्यापी अध्ययनले बालबालिकालाई स्मार्टफोनको परिचय दिन ढिलो गर्नु उनीहरुको मानसिक स्वास्थ्यका लागि राम्रो हुने देखाएको छ । यस अध्ययनले देखाउँछ कि १० वर्षको उमेर अघि स्मार्टफोनको सम्पर्कमा आएका ६०-७० प्रतिशत महिलाको युवावस्थामा मानसिक स्वास्थ्य समस्या हुन्छ । १० वर्षको उमेर अघि स्मार्टफोन प्रयोग गर्ने ४५ देखि ५०% पुरुषहरु पनि यस्तै समस्याहरुको सामना गरिरहेका छन् । अर्थात् सानै उमेरमा बालबालिकालाई फोन दिनु उपयुक्त हुँदैन । यो बानीले बालबालिकाको मानसिक स्वास्थ्यलाई कमजोर बनाउँदै लगेको छ ।

यी सस्तो जडिबुटीले निकाल्छ कोलेस्ट्रॉललाई बाहिर

एजेन्सी । कोलेस्ट्रॉल हाम्रो लागि धेरै हानिकारक छ । खराब कोलेस्ट्रॉल हाम्रो धमनीहरुमा अडिक्न्छ जसले हृदयमा रक्त प्रवाहलाई कम गर्न वा रोक्न सक्छ । जब मुटुबाट रगतको प्रवाह रोकिन्छ, हृदयघात हुन सक्छ । जसका कारण ज्यान समेत जोखिममा पर्न सक्छ । वास्तवमा, खराब कोलेस्ट्रॉल तब मात्र बढ्छ जब हाम्रो आहार गलत हुन्छ र हाम्रो जीवनशैली बिग्रन्छ । कोलेस्ट्रॉलमा राम्रो कोलेस्ट्रॉल एचडीएल पनि हुन्छ । यदि रगतमा एचडीएलको मात्रा पर्याप्त छ भने, यसले फोहोर कोलेस्ट्रॉललाई बाहिर निकाल्छ । त्यसैले केही खानेकुरा खानुपर्छ जसले राम्रो कोलेस्ट्रॉल बढाउँछ र खराब कोलेस्ट्रॉललाई बाहिर निकाल्छ । यद्यपि हाम्रो भान्सामा यस्ता जडिबुटीहरु पाइन्छ जसमा औषधीय गुणहरु छन् र खराब कोलेस्ट्रॉललाई छिटो बाहिर निकाल्छ ।

१. काँचो लसुन- लसुनले खराब कोलेस्ट्रॉललाई छिट्टै कम गर्छ । लसुनले राम्रो कोलेस्ट्रॉल बढाउँछ र खराब कोलेस्ट्रॉल कम गर्छ । रिपोर्टका अनुसार बिहान खाली पेटमा काँचो लसुन खाँदा उच्च कोलेस्ट्रॉल र ब्लड सुगर दुवै कम हुन्छ । लसुनमा एलिसिन कम्पाउन्ड पाइन्छ, जसले कोलेस्ट्रॉल घटाएर रगतलाई पातलो बनाउँछ । लसुन पकाउँदा त्यसमा रहेको एलिसिन गायब हुन्छ, त्यसैले काँचो लसुनको प्रयोग बढी फाइदाजनक हुन्छ ।

२. फ्याक्स सीड्स - अमेरिकन सेन्टर फर बायोटेक्नोलोजी इन्फर्मेसनको जर्नल पब मेड सेन्ट्रलमा प्रकाशित एक अनुसन्धानका अनुसार अलसीको बीउमा ३० प्रतिशत डाइटरी फाइबर हुन्छ, जसले मुटु रोगको जोखिमलाई धेरै गुणा कम गर्छ । फ्याक्सको दानामा ओमेगा ३ फ्याटी एसिड हुन्छ । यो फोहोर कोलेस्ट्रॉल बाहिर निकाल्न मাহिर छ । अध्ययनमा कोलेस्ट्रॉल अर्थात् एलडीएलको मात्रा सनको वीउबाट घटेको देखियो । यसका कारण कुल कोलेस्ट्रॉल पनि घटेको छ ।

३. मेथीको दाना- मेथीको दानामा खराब कोलेस्ट्रॉल हटाउने क्षमता पनि हुन्छ । तपाईं मेथीको चिया बनाउन सक्नुहुन्छ वा मेथीको दानालाई रातभर भिजाएर बिहान पानी पिउन सक्नुहुन्छ

४. तुलसीको पात- मेडिकल न्यूज टुडेका अनुसार तुलसीको पात चपाउँदा खराब कोलेस्ट्रॉल कम हुन्छ । २०१८ को एक अध्ययनले तुलसीको पातले कोलेस्ट्रॉललाई द्रुत रूपमा घटाएको पत्ता लगाएको छ ।

५. अदुवा- अदुवाको औषधीय गुणबारे कमैलाई थाहा नहुन सक्छ । खराब कोलेस्ट्रॉल, ब्लड प्रेसर र ब्लड सुगरलाई नियन्त्रण गर्न अदुवा एक रामबाण उपाय हो । अध्ययनका अनुसार दैनिक २ ग्राम अदुवाको सेवनले एलडीएल कोलेस्ट्रॉल ४० प्रतिशतले घटाउँछ ।

थि**मि** टाइ**म्स** साप्ताहिक

— हामीले विश्वास एउटा कुरामा र काम अर्कै गर्यौं भने हामीलाई सुख कहिल्यै प्राप्त हुदैन ।
- फ्रेया स्टार्क

वर्ष १७अङ्क ०१ने.सं. ११४३२०८० सान ०३ बुधबार
19 July 2023 Wednesday

सम्पादकीय

जनप्रतिनिधिको कारण व्यवस्थাকै बदनामी

देशको सर्वोच्च निकाय प्रतिनिधि सभा हो । जहाँ नेपाली जनताको मतबाट चुनिएर जनताको प्रतिनिधि बनेर संसद सदस्य बनेका हुन । तसर्थ हरेक संसद सदस्य जनता प्रति उत्तरदायी बन्नु पर्दछ । तर नेपालको सन्दर्भ जनताबाट निर्वाचित भएर संघीय संसद प्रतिनिधि सभामा पुगेका सदस्यहरु भने दल र नेताको प्रतिनिधिको हैसियतमा कार्य गरिरहेका छन् । तिनलाई आमनेपालीहरुको समस्याको बारेमा कुनै सरोकार नै छैनन् । मात्र दलीय र शिर्षस्थ नेताहरुको निर्देशनमा नै भुमिका निभाइरहेको पाइन्छ ।

साथै राजनीतिक दलका शीर्ष नेतृत्वको अकर्मण्यता र बदनियतका कारण लोकतन्त्रका आधारभूत स्तम्भहरू कमजोर बन्न पुगेका हुन् । तर, तिनैका कार्यकर्ताले भने संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्रको बदनाम गरिरहेका छन् ।

अहिले संसद्को बैठक चल्नेभन्दा धेरै दिन अवरुद्ध हुनेगरेको छ । संसदीय समितिहरूले सभापतिसम्म छान्न सकेका छैनन् । अत्यावश्यक ऐनहरू बन्नसकेका छैनन् ।

कुनै प्राविधिक, राजनीतिक वा कानुनी बाध्यताका कारण यसरी जताततै भताभुङ्ग भएको भने होइन । शीर्ष नेताहरूले आफ्नो दम्भ, अकर्मण्यता तथा लोभलाई राष्ट्रिय हितलाई बढी प्राथमिकता दिएका कारण देशको अवस्था दयनीय र भयावह भएको हो ।

अब सधैं ठूला भनिएका दलका प्रमुख नेतालाई मात्र दोष दिएर दलका अरू नेताहरू उम्कन भने पाउँदैनन् । देशको अधोपतनमा उनीहरू पनि उत्तिकै जिम्मेवार छन् । २०७९ को निर्वाचनमा नेपाली जनताले केही नयाँ दलहरूलाई अपेक्षाकृत धेरै स्थानमा निर्वाचित गरेका थिए । त्यस्ता दलका नेतामा राजनीतिक अनुभव नभए पनि इमानदारी र जाँगर हुनसक्ने ठानेर मत दिएका हुन् । दुर्भाग्य, नयाँ दलका नेता पनि जनता भुक्त्याउने कार्यमै देखियो ।

दलका नेताहरूले नैतिक मूल्यको सम्मान गर्ने त सायद नेपाली जनताले अपेक्षा नै गरेका छैनन् । तिनीहरू संविधान, प्रचलित कानुन र आफ्नै पार्टीको विधान मिच्चसमेत नहिचकिचाएको अनेकौं उदाहरण छन् । तैपनि कार्यकर्ता केही बोल्दैनन् । कार्यकर्ता त नेताका बेबकुफी र बदनियतविरुद्ध बोलेनन् रे जनताले चुनेका सांसदहरू त कम्तीमा नेताका ‘ भोले’ कार्यकर्ताको हैसियतभन्दा माथि उठ्न सक्नुपर्थ्यो । विडम्बना, संसदीय समितिमा चुनाव गरेर सभापति छानौ भन्ने हैसियत र लोकतान्त्रिक निष्ठा पनि तिनले देखाउन सकेनन् ।

यसैले संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्रलाई थप बदनाम हुन र देशलाई बर्बाद हुन नदिनका लागि जनप्रतिनिधिहरूले अक्षम र बेइमान नेताहरूको ‘ भोले कार्यकर्ता’ हुन छाड्नुपर्छ । अब पनि नचेत्ने हो भने आगामी दिनमा ठूलै समस्या आउने देखिन्छ । सार्थ नयाँ भनिने दलले पनि वर्तमान अवस्थाको निरोधमात्र गर्ने तर सिन्को नभाँच्ने हो भने तिनको भविष्य पनि वर्तमान दलकै जस्तै हुनेछ । साथै यस घडीमा स्वाभिमानी नेपालीले भने वर्तमानको देशको अवस्थाको सही परिवेश पहिल्याउनु आवश्यक भएसकेको छ । किनकी दलका नेताहरुको रवैया जहिले पनि आमनेपालीलाई नजरअन्दाज गर्नमै लमगेको देखियो ।

दलालीहरु खेतीयोग्य जमिन सिध्याउने, नेता देश बेच्ने

- रुषा थापा

काठमाडौँ उपत्यकालगायत मुलुकभर पाँच दशकअगाडि खेतको फाँट देखिन्थ्यो । जताततै हरियाली, ताल पोखरी, पार्टीपौवा र स्वच्छ र सफा वातावरण हुन्थ्यो । जोकोहीको एउटा घर र एउटा गाईवस्तु राख्ने गोठ हुन्थ्यो । धान कुट्नका लागि ढिक्की हुने गर्थ्यो ।

प्रत्येक व्यक्तिको घरमा धानको भकारी हुन्थ्यो, कोदो, गहुँलगायत पनि आफ्नै खेतबारीमा उब्जनी हुन्थ्यो । भान्सामा आवश्यक पर्ने सामग्री सबैको घरमा रहेको हुन्थ्यो । नेपालले नै अन्य मुलुकमा खाद्यान्न निर्यात गर्थ्यो । तर, अहिले यसको ठिक विपरीत भएको छ ।

हामी नुनदेखि गुन्द्रकसम्मै विदेशबाट आयात गर्छौं । घरायसी प्रयोजनका लागि आवश्यक सम्पूर्ण सामग्री विदेशबाटै ल्याउँछौं । पछिल्लो समय खेतीयोग्य जमिन घर र बाटो बनाएर माँसिसकेको छ । छ दशकअघि नेपालको जनसंख्या ९३ लाख थियो ।

त्यतिबेला जनसंख्या थोरै भएपनि खेतीयोग्य जमिन भने धेरै थियो । तर, छिमेकी मुलुक भनिने भारत र चीनले नेपालको अधिकाश भूमिमाथि कब्जा गरिसकेका छन् । जसोतसो बाँकी भएको ९० प्रतिशत जमिन पनि दलाली, विचौलिया र भूमाफियाका कारण घर र बाटो बनाएर सिधिएको हो ।

यता, १० प्रतिशत बाँकी भएको खेतीयोग्य जमिन पनि सहरी विकास मन्त्री सीता गुरुङ र भूमि मन्त्री रन्जिता श्रेष्ठले जग्गा दलालीसँगको आर्थिक लेनदेनमा किताकाट फुकुवा गर्ने निर्णय गरिसकेकी छन् । नेपालको जनसंख्या अहिले करिब तीन करोड पुगेको छ ।

पहिलाभन्दा तीन गुणाले जनसंख्या वृद्धि भएको छ । तर, खेतीयोग्य जमिन भने घर र बाटो बनाएर मासिएको छ । विदेशबाट सम्पूर्ण खाद्यान्न आयात गर्ने गरिन्छ । राज्यको खर्बौ रकम बाहिरी मुलुकबाट खाद्यान्न आयात गर्दा नै सिधिएको छ ।

हामी खाद्यान्नमा आत्मनिर्भर छैनौं । पन्ध्र दिन भारतले नाकाबन्दी गरेमा यहाँ भोकमारी सुरु हुन्छ । नेपाली जनता भोकभोकै मर्नुपर्ने अवस्था सिर्जना हुन्छ । तर, यस्तो हुँदा समेत प्रधानमन्त्री पुष्पकमल दाहाल प्रचण्डले जग्गा दलाली वा भूमाफियाकै हितमा काम गरिरहेका छन् ।

सरकारको काम भनेको जनता र राज्यको हितमा काम गर्नु हो । संगै उनीहरुको संरक्षण र सुरक्षा पनि गर्नु हो । तर, सरकार नै गल्ट वाटोतिर लागेपछि कसले राज्य र जनताको हितमा काम गर्छ । कसले जनता र राष्ट्रको संरक्षण गर्छ । त्यसैले, अब सरकारले सही गति लिन आवश्यक परिरहेको छ ।

सरकारले एक निर्णयले तीन करोड नेपाली जनताको संरक्षण पनि हुनुसक्छ र त्यही एउटा निर्णयले तीन करोड नेपाली जनता भोकभोकै मर्नु पनि पर्छ । राजस्वको निम्ति सरकारले खेतीयोग्य जमिनमा समेत प्लानिङ गर्न दियो ।

यति मात्र होइन, खेतीयोग्य जमिनमा घर र बाटो पनि धमाधम बनाउन अनुमति प्रदान गर्थ्यो । राजस्वको लोभमा सरकारले गरेको यस्तो कामले अब मुलुकमा भोकमारी सिर्जना हुने सजिलै अनुमान गर्न सकिन्छ ।

एक हप्ताअघि धान, गहुँ, मकै, कोदो फलेको जमिनमा जग्गा दलाली र

भूमाफियाहरूले आफ्नो स्वार्थका लागि डोजर चलाए । जमिनलाई मासु भाग लगाएभै टुक्रा टुक्रा बनाए । जग्गाधनीसँग आनाको हजारमा किनेको खेतीयोग्य जमिन उनीहरूले खण्डीकरण गरेर आनाकै लाख रुपैयाँमा बेचे ।

आज उनीहरूकै कारण मुलुकभरको खेतीयोग्य जमिन सिधिनुका साथै भोकमारी सिर्जना हुने भएको छ । यता, खेतीपाती गर्दै आएका कृषकहरूलाई पनि आज उनीहरूले आफ्नो मुलुक छोडेर विदेशीन बाध्य बनाएका छन् । गाउँघरमा युवा छैनन्, छन् त केवल बुढाबुढी र कलिला बालबालिका ।

ती बालबालिकाको अबको भविष्य पनि अहिले त विदेश नै भएको छ । दिनानु हजारौं नेपाली नागरिक आँखाभरि आँसु बोकेर विदेशिन्छन् । उनीहरुको परिवारलाई डर छ कि आफ्नो छोराछोरी फर्किएर आउँछन् कि उनीहरुको शव ।

पहिलापहिला जोकोहीको जमिन हुने हुँदा उनीहरु खेतीपाती नै गरेर जीविकोपार्जन गर्थे । तर, अहिले खेतीयोग्य जमिन पाउनै मुस्किल छ । नेपाली नागरिकहरु स्वदेशमा रोजगारी नभएर विदेशिन्छन् । उनीहरूले रेमिट्यान्स पठाउँछन् । तर, त्यसको पनि दुरुपयोग भइरहेको छ ।

रेमिट्यान्सले देशको विकासको गतिविधि अघि बढाउने भनिन्छ । तर, यहाँ त खाद्यान्न आयात गर्दा र विदेशीसँग लिएको ऋणको साँबाव्याज तिर्दा नै रेमिट्यान्स सिद्धिन्छ । नेपालको खेतीयोग्य जमिनमा रातारात डोजर चलाएर घर बनाउनुमा छिमेकी मुलुकहरुको पनि ठूलो हात छ ।

किनभने नेपालले जति बाहिरबाट खाद्यान्न आयात गर्‍यो, त्यति नै उनीहरूलाई फाइदा हुन्छ । बजारमा पछिल्लो समय घरजग्गा, गाडी, सेयरलगायत अन्य व्यवसायमा मन्दी छ । यीनीहरुको मूल्य दिनप्रति दिन घटेको छ । तर, खाद्यान्नको मूल्य बढेको बढ्यै छ ।

यसले आर्थिक अवस्था कमजोर भएका मानिसहरूलाई दुई छाक टार्न हम्मेहम्मे परिरहेको छ । उनीहरु भोकै बस्नुपर्ने अवस्थामा पुगेका छन् । मानिसहरूले महंगीका कारण दुई छाक खाना गर्न छोडेका छन् । अहिले घर बनाउनेहरूलाई इट्टा खानु कि ढण्डी खानु भएको छ ।

न त घर भाडामा जान्छ न बेच्छुभन्दा नै बिक्री हुन्छ । तीन वर्षअघि ५ करोडमा किनेको घडेरी अहिले ५० देखि ५५ लाखमा बिक्री हुन्न । ३२ सयको सेयर सय रुपैयाँ बिक्रिँन । यता, ८० लाखको किनेको गाडी लाख रुपैयाँमा बिक्री हुदैन । बैंक तथा वित्तिय संस्थाको भने ९९ प्रतिशत कर्जा लगानी यँही क्षेत्रमा छ ।

यसरी बैंक तथा वित्तिय संस्था ढुबेको थाहा पाएपछि अहिले बचतकर्ताहरुको लाम लागेको छ । उता घजग्गा, गाडी र सेयर दलाली भने ऋण तिर्न नसकेर टाप कसेका छन् । कतिले मुलुक छोडेका छन् त कति मोबाइलको स्विच बन्द गरेर बसेका छन् ।

हिजो बैंकले सय रुपैयाँमा निष्काशन गरेको सेयर ३२ सय पुर्‍याउने दलाली हुन् । आनाको हजार रुपैयामा बिक्री नहुने खेतीयोग्य जमिन ८० लाख आनामा बिक्री गर्ने पनि दलाली नै हुन् भने रातारात गाडीको मूल्य बढाउनेमा पनि दलालीकै हात छ । अहिले यीनै दलालीको भागाभाग भएको छ ।

बैंक तथा वित्तिय संस्थाले घुसको लोभमा हिजो धमाधम घरजग्गा, गाडी र सेयरलाई कर्जा प्रवाह गरे । जसको परिणाम आज देखिएको छ । उनीहरूलाई मर्नु कि बाँच्नु भएको छ । दलालीहरूले भने आम सर्वसाधारणलाई फसाउँदा पनि सरकार मौन बसेको छ ।

जनताले ब्याजको लोभमा बैंक तथा वित्तिय संस्थामा बचत गरे । बैंक तथा वित्तिय संस्थले घुसको लोभमा जथाभावी लगानी गरे । जसले गर्दा आज बचतकर्ताहरुको रकम जोखिममा परेको छ । सहकारी त करोडौं बचतकर्ताको रुवाबाँसी बनाएर भागिसकेको छ ।

अब बैंकले पनि त्यही गर्ने छ । करोडौं बचतकर्ताको यहाँ रुवाबाँसी चल्नेछ । सरकारले पनि खेतीयोग्य जमिन खण्डीकरण गर्न नदिएको भए, सेयर र गाडीमा जथाभावी लगानी गर्नबाट नियन्त्रण गरेको आज जनता र बैंक तथा वित्तिय संस्था ढुब्ने थिएनन् ।

अब पनि मन्त्रीहरूले घुसको लोभमा खेतीयोग्य जमिनमाथि भ्रनै लगानी गर्न दिने हो भने बाँकी भएका जनता पनि ढुब्नेछन् । पछिल्लो समय मालपोत कार्यालयमा घरजग्गाको नामसारी ठप्प छ ।

त्यस्ते, यातायात कार्यालयमा पनि सवारीसाधनको नामसारी हुने संख्या निकै कम छ । बजारमा घरजग्गा, गाडी र सेयर बेच्ने यत्तिकै छन्, तर किन्ने कोही छैन । कहिले बुहारीको पालो त कहिले सासुको पालो भनेर मानिसहरूले भन्थे । त्यसरी नै हिजो सहकारीका सञ्चालकहरु बचतकर्ताको रकम फिर्ता गर्न नसकेर हिजो रातारात मुलुक नै छोडेर भाग्नुपर्छ ।

ऋब बैंकका सञ्चालकहरु पनि बचत फिर्ता गर्न नसकेर भाग्नुपर्छ । बैंक तथा वित्तिय संस्थामाथि सर्वसाधारणले विश्वास गर्न छोडेका छन् । आफ्नो रकम घरमै सुरक्षित राख्छन् उनीहरु । अहिले व्यवसायी दुर्गा प्रसाई, भाटभटेनीका साहु मिनबहादुर गुरुङ, देउराली सहकारी र शिव शिखर सहकारीका कारण अधिकाश बैंक ढुब्ने अवस्था पुगेको सुनिन्छ ।

बैंकका सञ्चालकहरूले आफ्नो सेयर बेच्छुभन्दा पनि कसैले किन्दैन । अब सहकारीभै बैंक पनि भाग्नुपर्छ भन्ने कुरा लुकाएर लुक्दैन । हिजो मै हुँ भन्ने सहकारी पनि रातारात फरार हुनुपर्थो । उनीहरूका बचतकर्ता आज पनि सडकमा आन्दोति छन् । नेपालका अर्थविद् र विज्ञहरु मुलुकको अर्थतन्त्र भ्रन् नाजुक अवस्था पुग्ने बताउँछन् । सरकारले सही समयमै सही निर्णय नलिए मुक जटिलतातर्फ मोडिने उनीहरुको भनाइ छ । अहिले बैंक तथा वित्तिय संस्थाका ऋणीहरूले ऋण तिर्न सक्दैनौं भनिसके ।

ऋणीले ऋण तिर्दिन भनेपछि बैंकले धितो लिलाम गरेपनि किन्ने कोही छैन । जनताले सरकारलाई कर तिर्न छोडिसके । किनकि उनीहरुको व्यापारव्यवसाय सबै ठप्प छ । अब सरकारले सरकारी खर्च कसरी धान्छ र विदेशी ऋण कसरी तिर्छ ?

अहिले नेपाल सरकार एक देशबाट ऋण लिन्छ, अनि अर्कोलाई साँवाब्याज बुझाउँछ । जग्गा दलालीहरूले खेतीयोग्य जमिन घर र बाटो बनाएर सिध्याएर सर्वसाधारणलाई भोकै मार्ने भएका छन् भने नेताहरूले विदेशी ऋण लिएर देश नै बेच्ने भएका छन् । यीनीहरूलाई न राष्ट्रको माया छ न जनताको । त्यसैले, अब न राष्ट्र रहने छ न जनता ।

गथामुग चर्हे : यस्तो छ घण्टाकर्ण चतुर्दशी पर्वको कहानी

नेपालमा विभिन्न समयमा मनाइने पर्वहरूमा श्रावण कृष्ण चतुर्दशीको दिनमा मनाइने गठामुग चर्हे (घण्टाकर्ण चतुर्दशी) को पर्व पनि उपत्यकाको एउटा ठूलो पर्व हो। भूत पिशाच आदिले दुःख दिइरहेको घरमा त्यस दिन भूत भगाएर पठाउने नै मानिसको मुख्य काम सम्भ्निन्छ । भूत-प्रेतलाई घरबाट बाहिर धपाउँदा घरका जहान, परिवारलाई कुनै रोग-व्याधिले छुन नपाओस् भन्ने हेतुले त्यस दिन पञ्चरंगी औँठी लगाउने पनि गर्दछन् । यो औँठी टोलटोलमा उभ्याइराखेको गठेमङ्गललाई छुवाएर लगाएमा भूत-प्रेत, पिशाच आदिले छुन नसक्ने र अनेक रोगव्याधिबाट बच्ने विश्वास सबैमा जमिराखेको रहन्छ । यहि दिन टोलटोलमा उभ्याइराखेको गठेमङ्गललाई घरका केटाकेटीले खेल्ने कपडाले बनाइराखेको पुतलीका मालालाई

लगाइदिनाले पिरेर दुःख दिइराखेका पिशाच आदिले छोडेर जाने गर्दछ भन्ने पनि धेरै छन् । यस पर्वमा टोलटोलमा केटाकेटीहरू जम्मा भई बाटोमा आउने जानेहरूसंग ‘जगात’ ल्याऊ भनी कराई पैसा माग्नु पनि केटाकेटीहरू एक किसिमको लहड मान्दछन् । धेरै पैसा जम्मा भएपछि साँझका बेला गठेमङ्गलको काजक्रिया हुन्छ । उपत्यकाभित्र गठेमङ्गल थरीथरीका बनाइराखेका हुन्छन् । काठमाडौँमा एक किसिमको भए भक्तपुरमा अर्को किसिमले गठेमङ्गल बनाइराखेको हुन्छ र त्यस्तै पाटनमा गठेमङ्गल आफ्नै ढङ्गले बनाइराखेका हुन्छ । काठमाडौँको गठेमङ्गल नर्कटको बोटका मुठाहरूमा नाङ्गलोमा मुख लेखी माटाका घ्याम्पोको टाउको हाली बनाइराखेको हुन्छ । त्यस्तै भक्तपुरमा छवालीका

मुठाहरूले हात खुट्टाहरू बनाई नाङ्गलोमा राक्षसको मुख लेखी माटाको घ्याम्पोको टाउको हाली नाङ्गो शरीरको चित्र देख्ने गरी बनाएको हुन्छ । साथै पाटनमा पनि आफ्न ढङ्गले नर्कटको मुठाले बनाइराखेको हुन्छ । यस्ता गठेमङ्गलहरू हरेक टोलटोलमा बनाइराखेका हुन्छन् । यी गठेमङ्गलहरूलाई दिनभरी टोलटोलको चौवाटोमा उभ्याइराखेपछि साँझको समयमा कुनै माध्यमसंग वोकाई वा मानिस आफैले बोकेर देशबाहिर खोलामा लगी तल्लो जातका मानिसले आगो हाल्न लगाई क्रिया गराउने गर्दछ । यो ठाउँअनुसार फरकफरक तरिकाले जलाउने परम्परा रहेको छ । तर भक्तपुरमा भने छवालीका मुठाहरू आगोले बाली टोलको परिक्रमा गरी फोहर कुराको नारा लगाउर नगरबाहिरसम्म लगेर आगोले धुवाँले छुवाउन पाए बालचरी रोगले केटाकेटीहरूलाई छुन पाउदैन भन्ने ठूला जनविश्वास जमिराखेको छ । तसर्थ त्यस बेला केटाकेटीहरूलाई बालेको आगोको धुवाँ छुवाउन तँछाडमछाड गर्दछन् । त्यसपछि राति घरघरमा राक्षसहरू मरिसक्यो भनेर आफ्ना श्रद्धानुसार बलीपूजा गर्ने चलन पनि रहेको छ । तान्त्रिकहरू यसलाई ‘चर्हेपूजा’

भन्दछन् । यसैदिन घरको हरेक ढोकामा ३ खुट्टे करूवा किल्ला ठोकी ढोकाढोकामा पूजा पनि गरिन्छ ।

गठामुग बारे एउटा कथा रूद्र या मल - तन्त्र मा , नेपाललाई ध्वंस पार्न गठेमङ्गल नाम गरेको बडेअजंगको राक्षस एक जना आएर उत्पात मचायो । सो राक्षसलाई कसैले पनि मार्न सकेन । अन्त्यमा एक जना तान्त्रिकले आफू भ्यागुतोको रूप लिई त्यस राक्षसलाई यमलोक पठाइदिए । नेपालमा त्यस राक्षसलाई श्रावण कृष्ण चतुर्दशीको दिनमा मारेकोले त्यस दिनलाई नेपालीहरूले ठूलो उत्सव साथ पर्व मानिआएको हो । त्यस दिन टोलटोलमा सोही राक्षसकोमूर्तिको अनुकरण गरी नेपालमा उत्पात गरी दुःख दिने राक्षस यही नै हो भनी सबैलाई देखाई साँझ पर्न लागपछि घिसारेर लगी देशबाहिर पुर्याई आगोले जलाईदिने गर्दछ । राक्षसलाई मारेको दिनदेखि नेपालमा मानिसहरूको आयु बढेको हो । रूदयाल-तन्त्रवमोजिम उक्त दुष्ट राक्षसलाई मारिदिएको श्रावण कृष्ण चतुर्दशीको दिनको बडो महत्व भएकोले पर्व गरी मनाइआएको हो । यसैको आधारमा यो पर्व आजसम्म मनाइआएको छ ।

मुटु रोग र यसको उपचार मुटुको भल्भमा समस्या कसरी आउँछ ?

पछिल्लो समय फेरिएको जीवनशैली र खानपानले मानिसको स्वास्थ्य विग्रँदै गएको छ । सुरुसुरुमा पाको उमेरका व्यक्तिमा मात्र देखिने स्वास्थ्य समस्या युवामै देखिन थालेका छन् । नेपालमा मुटु सम्बन्धी समस्यासमेत बढ्दै गएको छ । सुविधा सम्पन्न अस्पताल र चिकित्सकको संख्या पर्याप्त भए पनि यो समस्या बढ्दै गएको पाइन्छ । नेपालीमा अहिले मुटु सम्बन्धी कस्तो-कस्तो समस्या देखिएको हो ? घरमा नै बसेर मुटुमा समस्या छ भनेर थाहा पाउन सकिन्छ कि सकिँदैन ? मुटुको भल्भमा समस्या कसरी आउँछ ? लगायतका विषयमा आधारित रहेर वरिष्ठ मुटु रोग विशेषज्ञ डा. अनिल भट्टराईसँग गरिएको कुराकानीको सम्पादित अंश:

अहिले नेपालीमा मुटु सम्बन्धी कस्तो-कस्तो समस्या देखिएको हो ?

पछिल्लो समय नेपालमा २० प्रतिशतले मुटु रोगको समस्याका लागि औषधि नै खानुपर्ने देखिएको छ । जसमा दुई थरीका रोगहरू पर्दछन् । जन्मदै आएको रोग, मुटुको भल्भ विग्रिने रोग, मुटुबाट निस्कने ठुलोठुलो धमनीहरूको समस्या, मुटुको मांसपेशी, चालको समस्या र उच्च रक्तचाप लगायतका रोग पर्दछन् ।

घरमा नै बसेर मुटुमा समस्या छ भनेर थाहा पाउन सकिन्छ कि सकिँदैन ?

चेकजाँच गरेपछि आफ्नो अवस्थाको बारेमा थाहा हुन्छ । धूम्रपान गर्छौं कि गर्दैनौं । प्रेसरको अवस्था कस्तो छ । समयमा जाँच भएको छ कि छैन ? सुगर जाँच गरेर हेर्दा ठिक छ कि छैन । आवश्यक भन्दा बढी छ भने समयमै औषधि चलाउनुपर्छ । आफूलाई चाहिने भन्दा बढी तौल छ कि छैन ? सबै कुराहरूलाई समयमा जाँच गर्नुपर्दछ । नियमित शारीरिक व्यायाम गर्छौं कि गर्दैनौं । हाम्रो शरीरमा रगतको मात्रा ठिक छ

कि छैन विशेष ख्याल गर्नुपर्छ । यसको प्रमुख लक्षण भनेको छाती दुख्ने हो । छाती दुखेसँगै कसैकसैलाई हिँड्दा सास बढ्ने हुन्छ । यस्ता लक्षण देखियो भने सजग हुनुपर्दछ वा अस्पतालमा गएर आफ्नो स्वास्थ्यको जाँच गराउनुपर्छ मुटुलाई रक्तसञ्चार गर्ने रक्त नलीमा केही अवरोध पैदा हुनुलाई नै मुटु सम्बन्धी रोग भनिन्छ । त्यो बन्द भयो भने हृदयाघात नै हुन्छ ।

यो समस्या सबभन्दा बढी कसलाई हुन्छ वा कुन उमेर समूहलाई ?

यो समस्या अहिलेसम्म धेरै वयस्कमा हुने हो । तर, कसैमा यो वंशाणुगत पनि हुन्छ । अहिले युवामा २० देखि २५ वर्षका युवाको पनि यो हृदयाघातबाट मृत्यु हुने गरेको छ । यसको लागि हामीले सुरुमा नै बच्ने उपायहरू अपनाउन सक्छौं । धूम्रपान सेवनले पनि यो समस्या धेरै भएको छ । खानेकुराहरू अहिले धेरै आएका छन् । त्यसमा धेरै चिल्लो खानाले पनि यो समस्या बढ्दै गएको छ । मोटोपन बढेको छ । सहरी क्षेत्रमा हिँड्ने चलन नै हटिसकेको छ । शारीरिक व्यायाम पनि कमी भएको देखिन्छ । अल्छी भएमा शारीरिक समस्या निम्तिने खतरा हुन्छ । यसलाई हामी रोक्न सक्छौं तर एउटा यो वंशाणुगत कारण हो भने त्यसलाई हामीले परिवर्तन गर्न सक्दैनौं ।

मुटुको भल्भमा समस्या कसरी आउँछ ?

हाम्रो मुटुभित्र चार वटा भल्भ हुन्छन् । मुटुको हरेक धड्कनसँगै त्यो भल्भ पनि खुल्ने र बन्द हुनेहुन्छ । यी चार वटा भल्भमध्ये कुनै पनि भल्भमा कुनै पनि समय रोग लाग्नसक्छ । तर, त्यसमा पनि सबै भन्दा बढी लाग्नेलाई हामी माइट्रल भल्भ भन्छौं । त्यसमा र फुफ्फुसीय भल्भ र पल्मोनरी भनेको पश्चिम तिर जाने भल्भमा धेरै हुन्छ । त्यो एउटा जन्मजात नै हुन्छ । कहिलेकाहीँ जन्मँदा नै भल्भ नबनेको पनि हुन्छ । पछि इन्फेक्सनको कारणले पनि हुन्छ ।

बाथ रोग, हृदय रोग भनिन्छ । यो हाम्रो जस्तो अल्प विकासोन्मुख देशमा धेरै पाइन्छ । स्टेप्टोकोकस नामको किटाणुले टन्सिल गराउँछ । मुटुको भल्भ लिक हुने विग्रिने पनि हुन्छ । अहिले नेपालमा धेरै अप्रेसन गर्ने भनेको भल्भको हो । त्यसैले यसको अवस्था धेरै गम्भीर नै छ ।

भल्भ फेर्न अस्पतालमा गएपछि के-कस्तो प्रक्रियामा जानुपर्छ ?

विरामी अस्पतालमा आएपछि हामीले सुरुमा पहिला अन्तै कतै डाइग्नोसिस भएको छ कि छैन भनेर हेर्छौं । यदि गरेको छ भने त्यसलाई स्क्रिनिङ मात्र गर्छौं । त्यसमा मुटुको भ्रिडियो एक्स-रे हेर्छौं । अन्तबाट शंका गरेर आएको छ भने सबै भल्भ हेर्छौं। अप्रेसन गर्न मिल्ने छ कि छैन हेर्छौं । अप्रेसन गर्न मिल्ने छ भने सकेसम्म मुटुलाई आफ्नै भल्भबाट जोगाउनु पर्दछ । ४० वर्ष भन्दा कम उमेरको मान्छेमा सबै जाँच गरेपछि अप्रेसनको तयारी नै हुन्छ । ४० वर्ष भन्दामाथि चाहिँ मुटुको नलीमा समस्या छ कि भनेर हेरिन्छ । किनभने ४० वर्ष भन्दा माथिको मान्छेहरूमा यो स्केमिक हार्ट डिजिज हुनसक्ने बोसो जम्नसक्ने हुन्छ । र, त्यसपछि सबै डाक्टरले रिपोर्ट हेरेपछि अप्रेसन हुन्छ ।

भल्भ फेर्न अथवा मुटुको उपचार खर्च कस्तो छ ?

यसको लागि नेपाल सरकारले १५ वर्ष भन्दा कम उमेरको बच्चालाई र ७५ वर्ष भन्दा माथिका मानिसलाई निःशुल्क अप्रेसन गराउँछ । कुनै अवस्थामा सामग्रीहरू बाहिरबाट ल्याउनुपर्ने भएमा पैसा लाग्छ । सरकारको बाथ हृदय रोग सम्बन्धी कार्यक्रम राखेको छ । त्यो भन्दावाहेक बाहिरबाट आएको व्यक्तिमा रगत चढाउन र बस्न खर्च लाग्छ । तर, नेपालमा सस्तो नै गराएको छ ।

मुटुको भल्भ फेरिसकेपछि कस्तो जोखिम निम्तिन सक्छ ?

मुटुको भल्भ फेरिसकेपछि सबैले नियमित रूपमा डाक्टरको

परामर्शमा रहने गर्नुपर्छ । भल्भ मर्मत गरेकोमा भन्दा पनि फेरेकोमा धेरै कुरामा ध्यान दिनुपर्दछ । रगत पातलो गर्ने औषधि खाइरहेको मान्छेले डाक्टरको सल्लाहमा बस्नु पर्दछ । नत्र रगत धेरै बाक्लो भएर मृत्यु पनि हुनसक्छ । त्यसैले अप्रेसन गरिसकेकोले नियमित फलोअपमा बस्ने गर्नुपर्छ ।

अप्रेसन गर्ने तयारीमा रहेकोले के-के कुरामा ध्यान दिने ?

अप्रेसन गर्ने तयारीमा रहेकोले पहिला आफूलाई के भएको हो भनेर थाहा पाउनुपर्छ र त्यही अनुसार तयार हुनुपर्दछ। किनभने मुटुको अप्रेसनमा रिस्क हुन्छ। १०० जनाको अप्रेसन गर्दा ३ जनाको ज्यान पनि जानसक्छ। त्यसैले त्यो कुरा राम्ररी जान्नुपर्छ। शरीरमा घाउ, खटिरा, लुतो छ भने त्यो बेला अप्रेसन गर्नु हुँदैन। त्यसैले त्यो कुरा नलुकाउने र कुनै औषधि सेवन गरेको छ भने पहिला सबै कुरा खुलेर डाक्टरलाई भन्नुपर्छ।

मुटुमा कुनै पनि समस्या नआओस् भनेर के के कुरामा ध्यान दिने ?

बच्चामा धेरै टनसिल भइरहने छ भने पनि मुटुको जाँच गराउने गर्नुपर्छ। सन्तुलित भोजन खाने, गर्भावस्थादेखि नै राम्ररी केयर गर्नुपर्छ। सरकारले अहिले धेरै औषधिहरू ल्याएको छ। जाँचेर खान सकिन्छ। हामीले आफ्नो मुटु कस्तो छ भनेर जाँच गर्नुपर्छ। उच्च रक्तचाप र चिनी रोगलाई नियन्त्रण गर्नुपर्छ । चिन्ताबाट मुक्त हुने, पर्याप्त मात्रामा शारीरिक व्यायाम गर्ने र शरीरलाई चलायमान राख्ने काम गर्नुपर्छ । राति सुत्दा धेरै घुर्ने मान्छे र दिउँसो सुत्ने मान्छेमा पनि मुटु रोगको सम्भावना धेरै छ। बाटोमा धुँलो धुवाको कारणले पनि मुटु रोगको सम्भावना बढी हुन्छ। त्यसैले बाहिर हिँड्दा मास्कको प्रयोग गर्नुपर्छ। - खबरहबबाट

वैज्ञानिकको दाबी – बुढ्यौलीलाई युवामा परिणत गर्ने रासायनिक मिश्रण फेला

एजेन्सी । बुढेसकाल यस्तो अवस्था हो जसलाई कसैले पाउन चाहँदैन । बूढो हुनुको बारेमा इच्छालाई कायम राख्ने माध्यम हो । अब यही चाहनालाई ध्यानमा राख्दै हार्वर्ड युनिभर्सिटीका वैज्ञानिकहरूले औषधिको ककटेल (मिश्रण) पत्ता लगाएका छन्, जसलाई चक्कीमा मिसाएर उमेरलाई उल्ट्याउन सकिन्छ । न्यूयोर्क पोस्टको रिपोर्टमा जनाएको छ । 'केमिकली इन्ड्युस्ड रिप्रोग्रामिड टु रिभर्स सेलुलर एजिङ' शीर्षकको अध्ययन जुलाई १२ मा एजिङ जर्नलमा प्रकाशित भएको थियो ।

अनुसन्धानकर्ताहरूको टोलीले त्यस्ता छवटा रसायनको मिश्रण पत्ता लगाएको छ ।

यसको अर्थ केमिकल रिप्रोग्रामिड मार्फत सेलुलर बुढ्यौलीलाई उल्टाउनको लागि मात्र अध्ययन गरिएको छ । अन्वेषकहरूको टोलीले छ वटा रसायनहरूको संयोजन पत्ता लगाएको छ जसले मानव र मुसाको छालाको कोशिकाहरूमा धेरै वर्षसम्म बुढ्यौली प्रक्रियालाई उल्टाउन सक्छ । हार्वर्डका अनुसन्धानकर्ता डेभिड सिन्क्लेयरले पनि ट्वीटर श्रेडमा यसबारे लेखेका छन्, 'हामीले पहिले हेरेका छौं कि कसरी जीन थेरापी प्रयोग गरेर बुढ्यौलीलाई उल्टाउन सम्भव छ, जसमा भ्रुण जीन काम गर्न थाल्छन् । अब हामीले फेला पारेका छौं कि यो प्रक्रिया रासायनिक ककटेलको साथ पनि सम्भव छ, जुन सम्पूर्ण शरीरलाई पुनरुत्थान गर्ने दिशामा एक कदम हो, मुख्य कुरा यो प्रक्रिया धेरै महँगो भने हुनेछैन ।

मुसा र बाँदरमा गरिएको मिश्रणको परीक्षणमा उनीहरूको आयु घटेको थियो

यो ध्यान दिन लायक छ कि प्रत्येक रासायनिक मिश्रणमा ५ देखि ७ एजेन्टहरू हुन्छन्, जुन शारीरिक र मानसिक विकार हरूको उपचार गर्न जानिन्छ । सिन्क्लेयरले आफू र हार्वर्ड मेडिकल स्कूलमा उनको टोलीले सेलुलर बुढ्यौलीलाई उल्टाउन र मानव कोशिकाहरू पुनः उत्पन्न गर्न सक्ने अणुहरू पत्ता लगाउन ३ वर्षभन्दा बढी समय बिताएका छन् । आफ्नो ट्वीटमा सिन्क्लेयरले लेखेका छन्, ‘अप्टिक नर्भ, ब्रेन टिस्यु, मिगौला र मांसपेशीमा गरिएको अध्ययनको नतिजाले आशा जगाएको छ । मुसामा गरिएको प्रयोगमा उनीहरूको आयु घटेको देखियो र यस वर्षको अप्रिलमा बाँदरमा पनि सुधार देखिएको थियो । जहाँसम्म मानिसको सवाल छ, उनीहरूको उमेरलाई उल्टाउन जीन थेरापीको पहिलो परीक्षणको तयारी भइरहेको छ र यो अर्को वर्षको अन्त्यसम्ममा सुरु हुने सम्भावना छ ।

ग्रेसरी स्टोरमा केही नकिनी फर्किनेले शुल्क तिर्नुपर्ने

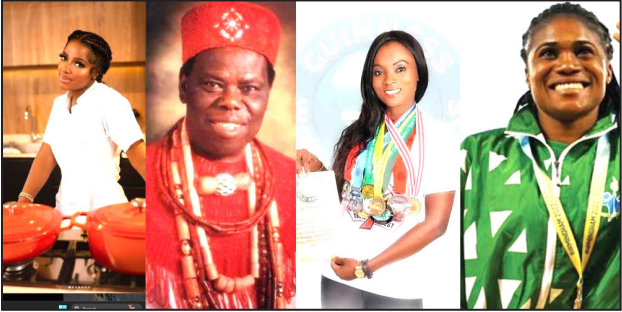
एजेन्सी । एउटा ग्रेसरी स्टोरले केही पनि नकिनी फर्किनेलाई शुल्कको घोषणा गरिएको छ । बासिलोनास्थित एक ग्रेसरी स्टोरले यस्तो निर्णय गरेको हो । क्विभियुरेस मुरिया नामको यो ग्रेसरी स्टोरका मालिकले केही नकिनी घुमिराख्ने र फोटो खिच्ने मानिसलाई ५ युरो अर्थात् लगभग १२०० रुपैयाँ शुल्क लिइने जानकारी दिएको छ । क्विभियुरेस मुरिया सन् १८९८ देखि सञ्चालनमा आइरहेको छ । यसलाई बासिलोनाको निकै राम्रो ग्रेसरी सप बताइन्छ । स्टोरको भिन्टेज लुक र दराजका पारम्परिक डिजाइनले प्रत्येक दिन थुप्रैलाई आकर्षित गर्छ तर एउटा समस्या के छ भने यहाँ आउने धेरै जनालाई विक्रीका लागि राखिएको सामग्रीमा कुनै रुचि छैन । यो स्टोरमा पारम्परिक ससेज, चिज, तेल, वाइन इत्यादि राखिएका छन् ।

यहाँका व्यवस्थापकमध्ये एकले स्टोरमा आउने धेरै मानिसप्रति असन्तुष्टि व्यक्त गर्दै भने, ‘केही मानिसहरू स्टोर भित्र प्रवेश गर्दा साधारण ‘हेलो’ समेत भन्दैनन् । उनीहरू फोटो खिच्नकै लागि सबैतिर ढुल्छन् । त्यसपछि केही पनि नकिनी निस्कन्छन् । त्यसैले हामीले यस्ता मानिसका लागि शुल्क लिने निर्णय गरेका छौं ।’

व्यवस्थापक टोनी मेरिनोले भने, ‘यहाँ आउने प्रायः धेरैले त्यस्तै गर्न थाले त्यसैले यहाँको कर्मचारी भएको नाताले हामीले दुःख पाएका छौं ।’ मेरिनो र आफ्ना पार्टनरले वास्तवमा यस्तो गर्न नचाहेको तर पछिल्लो समय यसका कारण समस्या नै निम्तिए पछि आफूहरू बाध्य भएको बताएका छन् । ‘विन्डो सप’ का लागि ५ युरो शुल्क तोकेपछि नचाहिने आगन्तुक यत्तिकै कम भएको उनीहरूले बताएका छन् । अहिले, त्यहाँ आउने सबैले केही न केही किनेकै हुन्छन् ।

५ युरो शुल्कको घोषणा गरिएको सूचना टाँसेको फोटो यस महिनाको सुरुमा सोसल मिडियामा भाइरल भएको थियो । यसो गरेका कारण धेरैले यो स्टोरको आलोचना पनि गरे । व्यवस्थापनले आफूले यस्तो गर्नुको विवरण पेससमेत गर्नुपर्‍यो । तर जे भए पनि यो कदमले स्टोरमा अनावश्यक मानिसको प्रवेश भने रोकिएको जनाएको छ ।

नाइजेरियामा कीर्तिमानको होड

पछिल्लो समय दक्षिण अफ्रिकाका प्राय समाचार सुखद छैनन् । आप्रवासीको समस्या, देश छाड्दा भोगेको समस्या, गृह युद्ध र प्रजातन्त्रको हनन अफ्रिकाका साभा समस्या हुन् । यावत खराब र दुखद समाचारका माफमा केही सकारात्मक समाचार पनि आइरहेको छ । यसै साता एक नाइजेरियाली महिलाले एकदमै कठिन लाग्ने प्रयास गरेकी थिइन् । सोही समयमा अन्य धेरैले आश्चर्यजनक कीर्तिमानको प्रयास गरेका थिए ।

उनले लगातार दुई सय घण्टा गीत गाएर कीर्तिमानको प्रयास गरेकी हुन् । अर्का एक पुरुषले त भन् नरोकिइकनै समय कटाएका हुन् । एक महिला सबैभन्दा लामो समय घर भित्र रहेर कीर्तिमानको प्रयास गरिरहेको समयमा अर्को एक व्यक्ति सबैभन्दा लामो समय घाँघाहरु तयार गरेर कीर्तिमानको प्रयास गरेका थिए ।

नाइजेरियाका नागरिकलाई लाग्यो कि त्यहाँका हरेक कीर्तिमान भङ्ग हुनसक्छन् । मे महिनाको बादल लागेको समयमा

लागोसमा रहेकी महिला लामो समय पकाएर नयाँ कीर्तिमान राख्न चाहन्थिन् । उनी लगातार एक घण्टा पकाएर बसिन् । यसलाई औपचारिक रूपमा ९३ घण्टा दर्ता भएको छ । तथापि यो पनि एउटा कीर्तिमान हो । त्यसयता अँध्यारो कुनामा कुनै पनि गिनिज विश्व कीर्तिमान प्रक्रिया धेरै लामो छ । यस प्रक्रियामा अधि बढीरहे पनि वासीको त्यो कीर्तिमान नाइजेरियामा अभै कायम छ ।

सामान्यतया गिनिज विश्व कीर्तिमानका लागि पहिले नै दर्ता गर्नु आवश्यक रहन्छ । उनको यो कीर्तिमान अहिले रोकिएको कारण पनि यही हो । उनी अर्को ५० घण्टा थप गरेर फेरि कीर्तिमानको प्रयास गर्ने सोचमा छिन् । धेरै जनाको हकमा गिनिज विश्व कीर्तिमानका लागि पहिले नै दर्ता नगरेका कारण यो समस्या निम्तिएको छ । यसका बावजुद आफ्नै शैलीमा काम सुरु गर्ने हठ उनीहरूले छाडेका छैनन् । उनीहरू लगातार पहिले जानकारी गराउनु भन्दा पनि आफ्नो काम सुरु गर्ने गरेका छन् ।

बर्डफ्लुका कारण बिरालोको मृत्यु, डब्लुएचओले दियो खतराको चेतावनी

एजेन्सी । पोल्याण्डमा ठूलो संख्यामा बिरालाहरू मरेको पाइएको छ । विश्व स्वास्थ्य सङ्गठन (डब्लुएचओ) ले परीक्षण गरिएका आधाभन्दा बढी बिरालाहरू एच५एन१ नामक बर्डफ्लुबाट सङ्क्रमित भएको पाइएको बताएको छ । परीक्षण गरिएका ४७ नमूनामध्ये २९ एच५एन१ पोझिटिभ देखिएको छ । यसमा कैदमा राखिएको जंगली बिरालो पनि समावेश छ । डब्लुएचओले एक विज्ञप्ति जारी गर्दै भनेको छ, 'एउटा देशभित्र ठूलो सङ्ख्यामा संक्रमित बिरालाहरू भेटिएको यो पहिलो रिपोर्ट हो ।' अन्तर्राष्ट्रिय स्वास्थ्य एजेन्सीले चराहरूमा पाइने फ्लू स्टेन मानिसमा सर्ने फ्लू स्टेनसँग मिसिन सक्ने चेतावनी दिएको छ ।

डब्ल्यूएचओको विज्ञप्तिमा भनिएको छ कि यसका कारण नयाँ भेरियन्ट देखा पर्न सक्छ, जुन यति सजिलै फैलिन सक्छ कि महामारीको रूपमा फैलिन सक्छ । डब्ल्यूएचओले भने कि धेरै बिरालाहरूले गम्भीर लक्षणहरू देखाए, जसमा सास फेर्न गाह्रो हुने, रगतको भ्लाडापखाला र न्यूरोलोजिकल समस्याहरू

समावेश छन् । तर, सर्वसाधारणमा संक्रमणको जोखिम कम छ । डब्ल्यूएचओले बिराला मालिकहरू र पशु चिकित्सकहरूको लागि जोखिम 'कम देखि मध्यम' भएको बताएको छ । डब्ल्यूएचओले भने कि बिरालाहरूले संक्रमित चरा वा तिनीहरूको वातावरणसँग सम्पर्क गर्न सक्छन् ।

डब्ल्यूएचओको विज्ञप्तिमा केही बिरालाहरू बाहिरी घरपालुवा जनावर थिए भने केही नभएको बताएको छ । डब्ल्यूएचओले संक्रमित बिरालोको मानव सम्पर्कमा कुनै पनि लक्षण नदेखिएको र ती व्यक्तिहरूको निगरानी गर्ने समय सकिएको बताएको छ । २०२१ को अन्त्यदेखि, विश्वभर कुखुरा र जंगली चराहरूमा एच५एन१ प्रकोपको उल्लेखनीय संख्या रिपोर्ट गरिएको छ । जुन २०२३ सम्म, एच५एन१ भाइरसको भिन्नता एसिया, युरोप, अमेरिका र अफ्रिकामा प्रबल भएको छ । जङ्गली चरा र घरेलु कुखुराको संक्रमणसँगै अन्य प्रजातिमा पनि यसको संक्रमण देखिएको छ । जो सम्भवतः संक्रमित जीवित वा मरेका चराहरू वा तिनीहरूको वातावरणको सम्पर्कबाट हुन्छन् ।

दुई सेफ भने आफ्नो प्रयास असफल हुने भएपछि स्टोभ बन्द गरेर सुत्न गएका थिए । 'यसरी असफल हुनु भन्दा पहिले नै यसको नीति नियम जानेर बस्नु ठिक हुन्छ । यसका लागि पहिले गाइडलाइनको अध्ययन जरुरी छ,' गिनिजका एक अधिकारी भन्छन् ।

गिनिजकै अनुसार नाइजेरियाबाट धेरै वटा कीर्तिमानको प्रयास भएका छन् । यसरी भएका प्रयासमध्ये कतिलाई मान्यता दिने या नदिने भन्ने अभै पक्का भएको छैन । प्रक्रियाको बारे छानविन हुँदैछ ।

'नाइजेरियाका मान्छे, साँच्चै रमाइला छन् । उनीहरूको यो प्रयासले सबैलाई अचम्म लागेको छ । अबको तीन महिनाको यो लहर भत्कन सक्छ,' दुई पटकको प्रयास असफल भएपछि यसबाट पछि हटेका फारोमेनी केमीले भने ।

नाइजेरियामा हाँसो लाग्दो कीर्तिमानका प्रयास अभ्र धेरै भएका छन् । जोन ओबोट नामका शिक्षकले सेप्टेम्बर महिनाका सबै भन्दा लामो समय पढेर कीर्तिमान कायम गरेका थिए । गत वर्ष किर्गिस्तानका रसेबाइ इवाकोभले टर्कीमा १ सय २४ घण्टा पढाएर कीर्तिमान राखेका थिए । यस कीर्तिमालाई भङ्ग गर्ने अनुमति उनले पाइसकेका छन् ।

दक्षिण नाइजेरियामा रहेको तटीय शान्त सहर ओयुमा उनले लगातार ठूलो स्वरले १ सय ४० घण्टा चिच्याएर बढ्ने जमर्को पनि गरेका छन् । यसको मूल उद्देश्य भने नाइजेरियामा पढ्ने संस्कृतिको विकास गर्नु हो। छोटो समयको प्रयासमा नै विश्व कीर्तिमानको लागि आफू तयार हुने उनले बताइसकेका छन्। उनले बारम्बार यसका लागि आफूमा दृढ इच्छा रहेको तथा सफल भएर नै छाड्ने विश्वास व्यक्त गरेका छन् ।

अन्य धेरै कीर्तिमानको सोच उनको मनमा नआएको होइन । तथापि उनले यी सबैलाई छाडेर यो रोजेका हुन् । धेरै प्रयास मध्य नरिवललाई दाँतले टोकेर फुटाउने अर्को विकल्प पनि उनको सामु थियो ।

लगातार लामो समय चुम्बन गर्ने कीर्तिमाको प्रयास पनि भएको थियो । तर सबै प्रयास अर्थहीन मान्छन्, ती शिक्षक । तीनको विचारमा कीर्तिमान अर्थपूर्ण र समाजलाई सकारात्मक बनाउने किसिमको हुनुपर्छ ।

केही कीर्तिमानको प्रयासले शरीरमा असर पर्ने देखिएको छ । यस्ता प्रयास बढ्दै गएमा के गर्ने चासो र चिन्ता पनि धेरैलाई छ । धेरै समय मालिस गर्ने कीर्तिमानको प्रयास पनि नाइजेरियामा नभएको होइन ।

टेम्बर एब्वुरेले सात दिनसम्म नरोकिई नै रोइरहे । यसले धेरै नै समस्या निम्त्याएको थियो । टाउको दुख्ने र अनुहार सुनिने मात्र होइन ४५ मिनेटसम्म उनका आँखा आधा जसो बन्द भएका थिए ।

यो शारिरिक यातना सहनुका बावजुद उनले गिनिज विश्व कीर्तिमानमा यसलाई दर्ता गराएका छैनन् । उनले यसका लागि प्रयास पनि गरेका छैनन् । तत्कालै अर्को प्रयास गर्ने उनको मन छ ।

त्यसो त केही नाइजेरियालीले अर्थपूर्ण कीर्तिमान नराखेका होइनन् । बाधा दौडकी धाविका तोडी अस्मानले १ सय मिटरमा राखेको विश्व कीर्तिमान यथावतै छ । उनी आसन्न विश्व एथलेटिक्स च्याम्पियन सीपका लागि पनि स्वाभाविक रूपले स्वर्ण पदकको दावेदार हुन् ।

गेबन्जा एक्जेलले एउटा गोडाले लामो समय स्कीपीको प्रयास गरेका थिए । क्रिन्सेस एकोले एक मिनेटमा सबै भन्दा धेरै पटक बल खुट्टाले छुने कीर्तिमान राखे । साथै उनले टाउकोले बललाई सन्तुलनमा राखेर एकदमै छोटो समयमा एक हजार पटक हिकाउने कीर्तिमान पनि राखे ।

टेम्बर एब्वुरेले सात दिनसम्म नरोकिई नै रोइरहे। यसले धेरै नै समस्या निम्त्याएको थियो। टाउको दुख्ने र अनुहार सुनिने मात्र होइन ४५ मिनेटसम्म उनका आँखा आधा जसो बन्द भएका थिए।

यी यावत कीर्तिमान मध्यको वासीको सबैभन्दा धेरै चर्चा भएको थियो। पूर्व उपराष्ट्रपतिबाट उनलाई कल आएको थियो भने लागोसको मुख्यमन्त्रीले भेटेका पनि थिए। वासीले थुप्रै सुविधा र पैसा उपहारको रूपमा पाउन थालेकी छिन्। केही यातायात कम्पनीले उनलाई निःशुल्क भ्रमणको अवसर दिलाएका छन्। यस सफलता पछि वासीले नाइजेरियालाई संसारको मानचित्रमा चिनाउने प्रयासमा आफू तल्लीन रहने बताएकी छन्। स्रोत: बीबीसी

मेस्सीलाई अमेरिकी क्लब इन्टर

मायमीमा भव्य स्वागत

एजेन्सी - अर्जेन्टिनाका कप्तान सुपर स्टार लियोन मेस्सीले अमेरिकाको मेजर सकर लिग टोली इन्टर मायमीबाट खेल्ने औपचारिकता पूरा भएको छ ।

बार्सिलोनामा लामो खेल जीवन बिताएका मेस्सी पछिल्लो दुई सिजन फ्रेन्च क्लब पेरिस सेन्ट जर्मेन (पिएसजी) मा रहेका थिए । गत वर्ष अर्जेन्टिनाका लागि विश्व कप जितेका मेस्सीलाई इन्टर मायमीले आइतबार हजारौं समर्थकका बीच स्वागत गरेको थियो । यद्पी मायमी फोर्ट लाउडेरडाले क्षेत्रमा परेको आँधीका कारण कार्यक्रम पूर्व निर्धारित समय भन्दा ढिला भएको थियो । मेस्सीको आबद्धता मेजर सकर लिगको एतिहाससमा सबैभन्दा ठूलो सुरुवाका रूपमा लिइएको छ । डिआरभी पिएनके रंगशालामा समर्थकहरूलाई सम्बोधन गर्दै मेसीले आफू कति खुसी रहेको र सुरुवातका लागि व्यग्र रहेको बताएका थिए ।

'यो स्वागतका लागि यहाँ उपस्थित सबैलाई धन्यवाद दिन चाहान्छु । यहाँ आएदेखि नै मैले स्नेह पाएको छु । म तपाईंहरूसँग हुँदा उत्साहित छु,' उनले भने, 'म जोसे मास, जार्ज मास र डेभिड बेकह्यामलाई धन्यवाद दिन चाहान्छु । जसका कारण यो प्रक्रिया सहज भयो र मलाई घर आएको अनुभूती भएको छ । म अभ्यास सुरु गर्न चाहान्छु । खेलन्, जित्न र टोलीलाई अधि बढाउन चाहान्छु ।'

पिएसजीमा रहँदा उनले युरोपियन च्याम्पियन्स लिग जित्न भने सकेनन् । बार्सिलोनामा उनले चार पटक त्यो सफलता हासिल गरिसकेका थिए । पिएसजीको सम्फौता टुंगिएपछि उनी साउदी अरेबिया वा बार्सिलोना नै फर्कने भन्ने चर्चा पनि चलेको थियो । तर, ३६ वर्षे सुपपर स्टारले एमएलएसको चुनौती स्वीकार गर्ने निर्णय गरे ।

१० पटक ला लिगा उपाधि जितेका मेस्सी एमएलएसका मार्की खेलाडीका रूपमा रहेका छन् । मेस्सीले आउने दिनमा पनि समर्थकको साथ रहने विश्वास व्यक्त गरे । 'प्रतियोगितामा पनि समर्थकहरूको साथ यसै रहने विश्वास छ,' उनले भने, 'मलाई विश्वास छ क्लबका सहकर्मीले आफ्नोतर्फबाट क्लबको योजना पूरा गर्नका लागि शतप्रतिशत दिनेछन् ।

अल नासर ५-० ले पराजित

एजेन्सी - साउदी क्लब अल नासरले प्रि सिजनको मैत्रीपूर्ण खेलमा सोमबार स्पेनिस क्लब सेल्ता भिरोसँग ५-० को फराकिलो हार बेहोरेको छ ।

कप्तान क्रिस्टियानो रोनाल्डोले सुरुवात गरेको खेलमा क्रोएसियाका मिडफिल्डर मासेलो ब्रोजोभिचले पनि डेब्यु गरेका थिए । पहिलो हाफ गोलरहित बराबरीमा सकिएपनि दोस्रो हाफमा भने सेल्टाले गोलको वर्षा गरेको थियो ।

क्रिस्टियानोले पहिलो हाफमा पाएको सुवर्ण अवसरको सदुपयोग गर्न नसक्दा अल नासर अग्रता लिनबाट चुकेको थियो । त्यही गल्ति दोस्रो हाफमा टोलीलाई महँगो पर्यो । रोनाल्डोले खेलको पहिलो हाफ मात्र खेलेका थिए ।

सेल्टाका लागि गेल जन्सनले सुरुवाती अग्रता दिलाएका थिए । त्यसपछि मिगेल रोड्रीगेज र जोगेन लार्सनले २-२ गोल थप्दै स्पेनिस टोलीको फराकिलो जित पक्का गरे ।

अल नासरले अब मैत्रीपूर्ण खेलमा युरोपेली च्याम्पियन्स लिग क्लबहरु बेन्फिका, पेरिस सेन्ट जर्मेन र इन्टर मिलानको सामना गर्नेछ ।

अल नासरले नयाँ सिजनका लागि मैत्रीपूर्ण खेलबाट टोली थप बलियो बनाउने प्रयास गर्दैछ । फिफाले अल नासरलाई नयाँ खेलाडी दर्ता गर्न प्रतिबन्ध लगाएपछि टोलीले उपलब्ध खेलाडीबाट नै नयाँ सिजन खेल्नुपर्ने भएको हो ।

सूचना

सडक हामी सबैको साभा सम्पत्ति हो । सडक निर्माणमा तपाईं हाम्रो ठूलो धनराशी खर्च भएको हुन्छ । त्यसैले यसको संरक्षण एवं सम्बर्द्धन गर्नु हामी सबैको दायित्व हो । निर्माण भैसकेको सडकका विभिन्न खण्डमा अनाधिकृत रुपमा सडक सिमा अतिक्रमण गरी घरटहरा निर्माण गर्ने, होडिङ्ग बोर्ड राख्ने, सडकमा सामाग्री थुपार्ने, सवारी साधन धुने-पखाल्ने, पार्किङ गर्ने, सडकको नाली पुरी बाटो बनाउने तथा नालीमा ढल मिसाउने एवं फोहरमैला फाल्नेजस्ता कार्यका कारण सडक संरचना, सवारी आवागमन तथा वरीपरिको वातावरणमा समेत प्रतिकूल असर पर्ने हुनाले उपरोक्त कुनै पनि क्रियाकलापहरु नगर्न नगराउन हुन सम्बन्धित सबैसँग यस डिभिजन सडक कार्यालय हार्दिक अनुरोध गर्दछ ।

डिभिजन प्रमुख
डिभिजन सडक कार्यालय
काठमाडौं

सूचना

सडक हामी सबैको साभा सम्पत्ति हो । सडक निर्माणमा तपाईं हाम्रो ठूलो धनराशी खर्च भएको हुन्छ । त्यसैले यसको संरक्षण एवं सम्बर्द्धन गर्नु हामी सबैको दायित्व हो । निर्माण भैसकेको सडकका विभिन्न खण्डमा अनाधिकृत रुपमा सडक सिमा अतिक्रमण गरी घरटहरा निर्माण गर्ने, होडिङ्ग बोर्ड राख्ने, सडकमा सामाग्री थुपार्ने, सवारी साधन धुने-पखाल्ने, पार्किङ गर्ने, सडकको नाली पुरी बाटो बनाउने तथा नालीमा ढल मिसाउने एवं फोहरमैला फाल्नेजस्ता कार्यका कारण सडक संरचना, सवारी आवागमन तथा वरीपरिको वातावरणमा समेत प्रतिकूल असर पर्ने हुनाले उपरोक्त कुनै पनि क्रियाकलापहरु नगर्न नगराउन हुन सम्बन्धित सबैसँग यस डिभिजन सडक कार्यालय हार्दिक अनुरोध गर्दछ ।

डिभिजन प्रमुख
डिभिजन सडक कार्यालय
कटुञ्जे, भक्तपुर

सिटिईभिटी.....

भन्नेबारे कुनै वैधानिक आधार नभएको सीटीईभीटीका उच्च अधिकारीहरू बताउँछन् ।

“शुल्क समायोजन कार्यटोलीको सिफारिसका आधारमा समयसापेक्ष शुल्क समायोजन गर्ने हो । त्यसमा ठुयाक्कै यो नियम भन्ने छैन । हामीले पनि सूचना निस्किएपछि मात्रै थाहा पायौं,” सीटीईभीटीका एक अधिकारीले भने ।

स्नातक र सोभन्दा माथिका शैक्षिक कार्यक्रमबारे मात्रै चिकित्सा शिक्षा आयोगले हेर्ने भएकाले प्रमाणपत्र तहका कार्यक्रमको शुल्कबारे सीटीईभीटीले आफ्नै हिसाबले निर्णय गर्दै आएको आयोगका उपाध्यक्ष डा. श्रीकृष्ण गिरी बताउँछन् ।

आयोगले पछिल्लोपटक एमबीबीएस र बीडीएस कार्यक्रममा ३.३ प्रतिशतका दरले शुल्क वृद्धि गरेको थियो । तर, सीटीईभीटीमा भने हचुवाकै भरमा शुल्कसम्बन्धी विवादास्पद निर्णयहरू हुँदै आएका छन् ।

कुन विषयमा कति बढाइयो शुल्क ?

सीटीईभीटीले आगामी शैक्षिक सत्रमा निजी शैक्षिक संस्थाहरूका लागि तीनवटा विषयको शैक्षिक शुल्क वृद्धि गरेको छ । परिषद्ले चिकित्सा शिक्षा अन्तर्गतका प्रमाणपत्र तह नर्सिङ (पीसीएल नर्सिङ), प्रमाणपत्र तह सामान्य चिकित्सा (हेल्थ असिस्टेन्ट) र डिप्लोमा इन फार्मेसी (असिस्टेन्ट फार्मासिस्ट) को शैक्षिक शुल्क बढाएको हो ।

तीन वर्षे कार्यक्रमका लागि निर्धारित नयाँ शुल्क अनुसार आगामी शैक्षिक सत्र २०८०/८१ देखि लागु हुने सीटीईभीटीले जनाएको छ ।

पीसीएल नर्सिङतर्फ एक लाख ४९ हजार २३०, एचएतर्फ एक लाख १९ हजार र फार्मेसी तर्फ ८६ हजार ६६० रुपैयाँ शुल्क बढाइएको हो । पीसीएल नर्सिङको यसअघिको शुल्क चार लाख ७५ हजार रहेकोमा अब ६ लाख २४ हजार २३० रुपैयाँ भएको छ । त्यस्तै, एचएतर्फ यसअघिको शुल्क चार लाख चारहजार रुपैयाँ रहेकोमा अब पाँच लाख २३ हजार ८ सय २० रुपैयाँ भएको छ । फार्मेसी असिस्टेन्टतर्फ यसअघि तीन लाख ३७ हजार रहेकोमा अब चार लाख २३ हजार ६६० भएको छ ।

तोकिएको शुल्क वर्र्पैपिच्छे तिर्न पाउने सीटीईभीटीको व्यवस्था छ । जसअनुसार पहिलो वर्षमा ५० प्रतिशत तथा दोस्रो र तेस्रो वर्षमा २५/२५ प्रतिशतका दरले शुल्क भुक्तानी गर्नुपर्छ । नयाँ शुल्क अनुसार पीसीएल नर्सिङका विद्यार्थीले पहिलो वर्षमा दुई लाख ४९ हजार ६९०, दोस्रो वर्ष एक लाख ८७ हजार २७० र तेस्रो वर्षमा पनि एक लाख ८७ हजार २७० रुपौयाँ तिर्नुपर्ने हुन्छ ।

एचएका विद्यार्थीले पहिलो वर्ष दुई लाख ९ हजार ५३०, दोस्रो वर्ष एक लाख ५७ हजार १४५ र तेस्रो वर्ष एक लाख ५७ हजार १४५ रुपैयाँ तिर्नुपर्ने छ । त्यस्तै, फार्मेसी सहायकका विद्यार्थीले पहिलो वर्ष एक लाख ६९ हजार ४६४, दोस्रोमा एक लाख २७ हजार ९८ र तेस्रो वर्षमा पनि

लाख २७ हजार ९८ रुपैयाँ नै तिर्नुपर्ने छ ।

भविष्यको.....

मा निजी (संस्थागत) विद्यालयले लिने शुल्कको विवरण भर्नाअगावै उपलब्ध गराई स्वीकृत गराउन पनि निर्देशन दिएको छ । मुलुकका अधिकांश स्थानीय तहले भने व्यवस्थितरुपमा कक्षा ११ र १२ को शिक्षाबारे अनुगमन र निर्देशनमा ध्यान दिन सकेका छैनन् ।

कक्षा ११ मा भर्नाका लागि माध्यमिक शिक्षा परीक्षा, कक्षा १० को अध्ययन पूरा गरी एसइईको परीक्षाफलमा न्यूनतम् औसत ग्रेड प्वाइन्ट (जिपिए) का एक दशमलव छ अङ्क प्राप्त गरेका विद्यार्थी योग्य हुनेछन् । यसका लागि राष्ट्रिय पाठ्यक्रम विकास तथा मूल्याङ्कन परिषद्को २०७९ भदौ १९ को बैठकको निर्णयअनुसार सानोठिमीस्थित पाठ्यक्रम विकास केन्द्रले गरेको पत्राचारका आधारमा राष्ट्रिय परीक्षा बोर्डले सोबारे सूचित गराइसकेको छ ।

पञ्चोदय माध्यमिक विद्यालयका प्रधानाध्यापक नारायणप्रसाद गौतमले आफ्नो विद्यालयमा कक्षा ११ मा विज्ञान विषय पढ्ने ८० विद्यार्थीको कोटा रहेकामा पहिलो चरणमा यही साउन ३ गते प्रवेश परीक्षा लिइने र कोटा पूरा नभए अर्को परीक्षा लिइने जानकारी दिए । पर्याप्त प्रयोगशाला अभावकाका कारण विद्यालयले विद्यार्थीको कोटा बढाउन सकेको छैन । विद्यार्थीले विषय र शिक्षालय रोज्दा साथीसाथीको लहैलहैमा लागेर नभई भोलिको आफ्ना योजना के छ, त्यसलाई पूरा गर्न कहाँ सहज हुन्छ, भन्ने आधारमा विद्यालय छान्ने उनले सुझाव दिए ।

जेभियर इन्टरनेशनल स्कुलका प्रबन्ध निर्देशक लोकबहादुर भण्डारीले विद्यार्थीले सुनेको सूचनाका आधारमा मात्र नभई आफैँले सामाजिक सञ्जालबाट अध्ययन र स्थलगत अवलोकन गरेर शिक्षालयको गुणस्तर, उचित वातावरण, शिक्षण प्रक्रियाको तुल्य, अन्तर्राष्ट्रियस्तर आदि हेरेर विषय र विद्यालय रोज्ने गरेको पाइएको बताए । जिपिए ४ ल्याउने कतिपय विद्यालय आफ्नो कलेजमा भर्नाका लागि आएको उल्लेख गर्दै उनले निजी शिक्षालयबीच हुने स्वच्छ प्रतिस्पर्धालाई सबैले स्वीकानुर्पनेमा जोड दिए ।

नेपाली उपभोक्ता महासङ्घका प्रवक्ता लुमडी कार्कीले उस्तै विषय उस्तै शिक्षालयमा पढ्न कतै वर्षमा रु ५० हजार भए हुने र कतै रु पाँच लाखसम्म लाग्ने स्थिति देखिएकाले यसबारे आफूहरूले स्थलगत अध्ययन गरी प्रतिवेदन ल्याउने तयारी गरेको जानकारी दिए ।

उनले उपभोक्तालाई हुने यस प्रकारको भ्रम चिर्न र ठगी रोक्न कानुनी उपचारमा जान आफूहरू बाध्य हुने बताए हाल कक्षा ११ र १२ मा सामुदायिक तीन हजार छ सय ८६, निजी एक हजार एक सय ३२ र धार्मिक २८ गरी चार हजार आठ सय ४६ विद्यालय छन् । शिक्षा तथा मानवस्रोत केन्द्रका अनुसार शैक्षिकसत्र २०७९ मा कक्षा ९ देखि १२ सम्ममा ७५ दशमलव चार प्रतिशत खुद भर्नादर रहेको छ भने कक्षा १२ सम्मको टिकाउ दर ३५ दशमलव छ प्रतिशत रहेको छ । आर्थिक वर्ष २०७९/८० को फागुनसम्मको अवधिमा कुल सात हजार नौ सय ३७ ले वैदेशिक अध्ययनका लागि अनुमतिपत्र लिएको आँकडा छ ।

बोर्डका अनुसार यस वर्ष जिपिए शून्य दशमलव ८० देखि एक दशमलव २० ग्रेडमा

२२ हजार विद्यार्थी अर्थात् शून्य दशमलव ४५ प्रतिशत र जिपिए एक दशमलव २० देखि एक दशमलव ६० सम्ममा ३८ हजार सात सय ७७ अर्थात् सात दशमलव ९९ प्रतिशत छन् । उनीहरूले ग्रेडवृद्धिको परीक्षामा नतिजा नसुधारेसम्म कक्षा ११ मा भर्ना पाउँदैनन् ।

बोर्डले माध्यमिक शिक्षा परीक्षा (एसइई), २०७९ मा सहभागी विद्यार्थीले प्राप्त ग्रेडमा चित्त नबुझेमा पुनर्योगका लागि आगामी साउन ५ गतेसम्म आवेदन दिन सूचना प्रकाशन गरेको छ । साधारण र प्राविधिकतर्फ नियमित तथा ग्रेडवृद्धि परीक्षामा सहभागी विद्यार्थीले तोकिएको ढाँचा र प्रक्रियावमोजिम पुनर्योग गराउन आवेदन दिन सक्नेछन् ।

व्यावसायिक.....

सम्बन्धित अन्य कर असुल गरिनेछ ।

सार्वजनिक सडकहरूमा सवारी साधन पार्किङ्ग सञ्चालन गर्न अनुमति दिइने छैन । काठमाडौँ महानगरपालिका आफैँले निश्चित अवधि तोकेर दिएको कुनै सवारी साधनलाई पार्किङ्ग सुविधा उपलब्ध गराए वापत निश्चित सवारी साधन पार्किङ्ग शुल्क लगाइ असुल गरिनेछ । निजी भवन वा जग्गामा पार्किङ व्यवसाय सञ्चालन गर्ने व्यक्ति वा संस्थाले महानगरपालिकाबाट पूर्वअनुमति लिएको हुनु पर्छ ।

महानगरपालिकाले अन्य सम्भावित क्षेत्र पहिचान गरेर पैदल मार्ग (फुटपाथ)बाहेक सवारी आवागमनमा अवरोध नहुने गरी नगर कार्यपालिकाले मापदण्ड तोकेर पार्किङ्ग सुविधा उपलब्ध गराउन सक्ने ऐनमा व्यवस्था गरिएको छ । यो ऐन जारी भएकाबखत महानगरपालिकाले अवधि तोकेर पार्किङ्ग सुविधा उपलब्ध गराएका स्थानका लागि क्षेत्र तोकेर शुल्क निर्धारण भएको छ । पार्किङ्ग गराउँदा क्षेत्रगत आधारमा स्पष्ट रेखाङ्कन गरेर प्रवेश र वहिर्गमन फरक फरक हुने गरी प्रविधि प्रयोग गरेर व्यवस्थापन गर्नु पर्नेछ । क्षेत्र र समयका आधारमा महानगर आफैँले वा निजी क्षेत्रको सहयोगमा पार्किङ्ग सञ्चालन व्यवस्थापन हुनेछ ।

न्यूरोड, धर्मपथ, कान्तिपथ, दरवारमार्गलगायतका भित्री सहरी क्षेत्र (त्रिपुरेश्वर, रत्नपार्क, भोटाहिटी, केशरमहल लैनचौरसम्म) काठमाडौँको मध्य भागका तोकिएका स्थानलाई क्षेत्र नं १ मा राखिएको छ । यस क्षेत्रमा सवारी साधन पार्किङ गरेवापत २ पाङ्गेका लागि पहिलो आधा घण्टासम्म १५ रुपैयाँ र प्रति घण्टा २५ रुपैयाँ कायम गरिएको छ । यसैगरी ४ पाङ्गेका लागि पहिलो आधा घण्टासम्म ५० रुपैयाँ र प्रति घण्टा ८० रुपैयाँ कायम गरिएको छ ।

क्षेत्र नम्बर १ मा उल्लेख गरिएका स्थानबाहेकका महानगरपालिका क्षेत्रभित्रकाका अन्य ठाउँलाई क्षेत्र नम्बर २ मानिएको छ । यी क्षेत्रमा २ पाङ्गे सवारी साधन पार्किङ्ग गरेवापत प्रति घण्टा १५ रुपियाँ, ४ पाङ्गेका लागि ४० रुपियाँ र ४ पाङ्गेभन्दा ठूला सवारीका लागि प्रति घण्टा १०० रुपैयाँ कायम गरिएको छ ।

निजी क्षेत्रबाट निजी स्वामित्वको घरजग्गामा व्यावसायिक रुपमा सञ्चालित पार्किङ्गमा २ पाङ्गे सवारी साधनमा पहिलो आधा घण्टाका

लागि १५ रुपियाँ, पहिलो १ घण्टाका लागि २५ रुपियाँ र त्यसपछि हरेक १५ मिनेटका लागि ५ रुपैयाँ थप शुल्क लिन सकिनेछ । यस्तै ४ पाङ्गे सवारी साधनका लागि पहिलो आधा घण्टाका लागि ४० रुपियाँ, पहिलो एक घण्टाका लागि ७५ रुपियाँ र त्यसपछि प्रत्येक १५ मिनेटका लागि थप १५ रुपियाँ शुल्क लिन सकिनेछ ।

लिफ्ट वा आधुनिक प्रविधि प्रयोग गरी एकै स्थानमा धेरै सवारी साधन पार्किङ्ग गर्ने गरी सञ्चालन गरिने व्यावसायलाई व्यवसाय करमा ५ वर्षसम्म शतप्रतिशत छुट प्रदान हुने व्यवस्था गरिएको छ । महानगरपालिका आफैँले वा निजी क्षेत्रको सहयोगमा आधुनिक प्रविधियुक्त पार्किङ्गको व्यवस्था गर्ने ऐनमा उल्लेख गरिएको छ । यसका लागि निजी क्षेत्रलाई पार्किङ् स्थल निर्माण गर्न प्रोत्साहित गरिनेछ । सवारी साधन पार्किङ्ग गर्ने क्षेत्र र निषेधित क्षेत्र काठमाडौँ महानगरपालिका, नगर कार्यपालिकाले तोक्न सक्नेछ । अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूले प्रयोग गर्ने सवारी साधनहरूलाई पार्किङ्ग शुल्क लाग्ने छैन । यस्तै आपतकालीन सेवाका सवारी साधन र महानगरपालिकाले तोकेको अन्य सवारी साधनलाई निशुल्क पार्किङ्गको व्यवस्था हुनेछ ।

नक्सापास गर्दा भूमिगत पार्किङ क्षेत्र उल्लेख गरी व्यावसायिक प्रयोजन रहेको भवनको पार्किङ्ग क्षेत्रलाई सहज गराउन सार्वजनिक संरचनाले अवरोध गरेको भए सो संरचनाको सुधारमा महानगरपालिकाले सहजीकरण गर्नेछ । भवन निर्माण गर्दा तथा नक्सा पास गर्दा भवनको क्षेत्रफल र उपयोगिताका आधारमा तोकिएको क्षेत्रमा अनिवार्य पार्किङ्ग उपलब्ध गराउनु पर्नेछ । पार्किङ्ग क्षेत्रमा अनिवार्य रुपमा महानगरपालिकाले दिएको स्वीकृत पार्किङ्ग संकेत वा चिन्ह प्रयोग गरेर सूचना पाटी राख्नु पर्नेछ । सूचना पाटीमा पार्किङ्ग दर्ता नम्बर, पार्किङ्ग सम्बन्धी विवरण र शुल्क उल्लेख भएको हुनु पर्नेछ । पार्किङ्ग शुल्क उठाउँदा डिजिटल प्रणालीबाट अनिवार्य विलिङ्ग गर्नु पर्नेछ । यसको विवरण नियमित रुपमा महानगरपालिकामा पेश गर्नु पर्नेछ ।

कोरिया.....

िष्ट्रिय सहयोग नियोग (कोइका), मध्यपुर थिमि नगपालिका र उक्त अस्पतालले संयुक्त रुपमा रहने भएको छ ।

सम्झौता अनुसार नगरपालिका अस्पतालको छेउमा रहेको जग्गामा एक सय ५० शय्याको नयाँ अस्पताल निर्माण गरिने र आवश्यक स्वास्थ्य उपकरण उपलब्ध गराउने तथा कर्मचारीका लागि क्षमता विकासका काम गरिने जनाइएको छ । हस्ताक्षर कार्यक्रममा अर्थसचिव अर्जुनप्रसाद पोखरेलले दुई देशबीचको मैत्रीपूर्ण सम्बन्धलाई अभिवृद्धि गर्ने यस साभेदारीका लागि कोरिया सरकारप्रति कृतज्ञता व्यक्त गरे । यो परियोजनालाई सफलरूपमा कार्यान्वयनमा ल्याउन सरकारले पूर्णरूपमा सहयोग गर्ने प्रतिबद्धता जनाए ।

नेपालका लागि कोरियाली राजदूत पार्क, ते-योङले नयाँ अस्पताल सर्वसाधारणका लागि

निकै उपयोगी हुने बताउँदै यस परियोजनालाई सफलतापूर्वक कार्यान्वयन गर्न सरकारका तर्फबाट पूर्ण सहयोगको अपेक्षा रहेको बताए । द्विपक्षीय कूटनीतिक सम्बन्धको ५० औँ वर्षगाँठ मनाउन कोरिया इन्ड्युक् रहेको पनि उनको भनाई थियो ।

अर्थ मन्त्रालय अन्तर्गतको अन्तर्राष्ट्रिय आर्थिक सहायता समन्वय महाशाखा प्रमुख श्रीकृष्ण नेपालले कोरियाली सरकार नेपालको महत्वपूर्ण विकास साभेदार रहेको उल्लेख गरे । कोइकाका निर्देशक कोङ मुहोनले कोइका नेपालका विभिन्न स्वास्थ्य परियोजना कार्यान्वयनमा सक्रिय रहेको र हरेक परियोजनाले विशिष्ट उपलब्धि हासिल गरिरहेको बताए ।

मध्यपुर थिमिमा १५० शैयाको अस्पताल कोरियाको सहयोगमा बन्दै

यस अस्पतालको दोस्रो चरणको सेवाले सर्वसाधारण नागरिकलाई गुणस्तरीय स्वास्थ्य सेवा प्रदान गर्न महत्वपूर्ण भूमिका निर्वाह गर्ने र भक्तपुर तथा आसपासका जिल्लाका आर्थिकरूपमा कमजोर नागरिकका लागि विशिष्टिकृत स्वास्थ्यसेवामा पहुँच पुर्याइने जानकारी उनले दिए ।

सो अवसरमा मध्यपुर थिमि नगरपालिकाका प्रमुख सुरेन्द्र श्रेष्ठ, सङ्घीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालय, कोइका र उक्त अस्पतालका प्रतिनिधिको उपस्थिति थियो । सो परियोजना अन्तर्गत गुणस्तरीय अस्पताल व्यवस्थापन, सङ्क्रमण नियन्त्रण र स्वास्थ्य क्षेत्र सुधारका लागि पूर्वाधार तयार गर्ने तथा कर्मचारीको क्षमता अभिवृद्धि गरिने जनाइएको छ ।

अवशेषका.....

गर्न थालेको जानकारी दिए । उनले भने, ’सुन्धारा क्षेत्रमा छ, पुरात्वातिक सम्पदाका अवशेष बाँकी छन् । यी सम्भवतः विसं १९९० को भूकम्पले भत्काएको हुनुपर्छ । ती अवशेषलाई पुनःनिर्माण गर्न सरकारले चासो नदेखाउँदा सम्पदाको जग्गा अतिक्रमण गरेर घर बन्दैछन् ।’

नरनारायण मन्दिरको अवशेष अध्ययन गरी नक्सापास गर्दा मन्दिरको गहिराइ आठ फिट रहेको हुँदा मन्दिरको उचाइ ३२ फिट अग्लो हुनेछ । मन्दिर पुनःनिर्माण गर्नका लागि पुरातत्व विभागमा गएर आफूले प्राविधिक सहयोग मागेको तर पुरातत्व विभागले सहयोग नगरेको नुगः तदर्थ समितिका संयोजक राजीव श्रेष्ठले दुःखेसो पोखे ।

मन्दिर पुनःनिर्माण गर्नलाई नक्सा तयार गर्न मात्र करिब ११ महिना लागेको उनको भनाइ छ । विसं २०७४ को स्थानीय निर्वाचनबाट वडा सदस्यमा निर्वाचित श्रेष्ठ अवशेष मात्र बाँकी रहेका पुरात्वातिक सम्पदालाई पुनःनिर्माण गर्न र जगेर्ना गर्न रुचि भएकाले ललितपुर महानगरको आर्थिक सहयोगमा पुनःनिर्माणमा जुटेको बताए ।

पुननिर्माण सुरु भएको

पुरातात्विक सम्पदा नरनारायण मन्दिरको छेउमा प्वास्याः फल्चा (पाटी) घर भूकम्प गएको आठ वर्षपछि, पुनःनिर्माणको अन्तिम चरणमा छ । नेवार समुदायको परम्परागत घरको भत्कौं दिने गरी पनुःनिर्माण भएको प्वास्याः फल्चालाई विसं २०७२ को भूकम्पले क्षति पुर्‍याएको थियो।

पाटनको सुन्धारा परिसरमा धेरै ऐतिहासिक सम्पदाको अवशेष रहेको तर यी सम्पदाहरूको पुनःनिर्माणको चासो कसैले नदेखाएको ७० वर्षीय स्थानीय राधेश्याम प्रजापतिले गुनासो गरे । सरकारले ऐतिहासिक सम्पदाको संरक्षण र पुनःनिर्माणमा चासो नदेखाउँदा सार्वजनिक जग्गा अतिक्रमण भएको उनको भनाइ छ ।

अरनिको.....

राखिने अभियानका उपाध्यक्ष नरेश रञ्जितले जानकारी दिए । उनले असारे फुल, कल्की, पैयुलगायतका करिब २ सय विरुवा रोपिएको र यसलाई निरन्तरता दिने जानकारी दिए ।

सो अवसरमा मध्यपुर थिमि नगरपालिकाका प्रमुख सुरेन्द्र श्रेष्ठले अरनिको राजमार्गको सौन्दर्यका लागि नगरपालिकाले विद्युत प्राधिकरणको सहकार्यमा स्मार्ट लाईट जडान गरिएको र अरनिको राजमार्गमा सरसफाई अभियान सञ्चालन गरेको जानकारी दिए ।

कार्यक्रममा सूर्यविनायक नगरपालिकाका प्रमुख वासुदेव थापाले भक्तपुरको केन्द्रमा रहेको र मुख्य सडक मार्गको रुपमा रहेको अरनिको राजमार्गको सौन्दर्यका लागि सबै नगरपालिकाले सहकार्य गर्नुपर्नेमा जोड दिए ।

कार्यक्रममा सूर्यविनायक नगरपालिकाका उपप्रमुख सरिता भट्टराई, मध्यपुर थिमिका उपप्रमुख विजय कृष्ण श्रेष्ठ, बागमती प्रदेश मुख्यमन्त्रीका प्रमुख सल्लाकार डिपी ढकाल, नेकपा एमाले जिल्ला अध्यक्ष वचन देउजा, मध्यपुर थिमि नगरपालिकाका प्रवक्ता एवम् ३ नं. वडाअध्यक्ष कृष्णहरि आचार्य, चाँगुनारायण नगरपालिका वडा नं. २ का वडाअध्यक्ष सोम प्रधान, डिभिजन वन कार्यालय भक्तपुरका प्रमुख प्रेम सापकोटा, विभिन्न राजनीतिक दलका प्रतिनिधि, नेपाल प्रहरी, सशस्त्र प्रहरी, ट्राफिक प्रहरी र अभियान्ताहरूको सहभागिता रहेको थियो ।

का र् य ा व म ल ा इ ा नेपाल फुलबारी, नेप्सेम्याक, दिव्यश्वरी सहयोगी हात, नेपाल स्वच्छ, वातावरण सृजना केन्द्र, डिवाईन युथ क्लव नेपाल, सामुदायिक प्रहरी, ट्राफिक प्रहरी, पातन्जल योग समितिलगायत विभिन्न संघसंस्थाहरूले सहयोग गरेको थियो ।

R. R. ELECTRONICS
 Madhyapur Thimi-4, Shankhadhar Chowk
 Ph. 01- 5093396, Mo. 9841300905, 9851169858

प्रकाशक/कार्यकारी सम्पादक: दीपक श्रेष्ठ, सम्पादक: दीपिका श्रेष्ठ, व्यवस्थापक: दिवस श्रेष्ठ, कार्यालय: सुन्दरनगर, मध्यपुर थिमि-३, भक्तपुर, फोन: ६६३३६५२, ९८५११०२२७३,
मद्रण: धिम्ले अफसेट प्रेस, अनामनगर, web Portal : www.thimitimes.com.np/